

FONYÓD

TELEPÜLÉSARCOLATI KÉZIKÖNYV

(3. módosított verzió)

2023. OKTÓBER

FONYÓD TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYVE

Elfogadva a/2023. (.....) önkormányzati határozattal

2017. DECEMBER

KÉSZÍTETTE: L. Balogh Krisztina okl. építészmérnök

Lőrincz Anna egyetemi hallgató

Lergel Ferdinánd egyetemi hallgató

KÖZREMŰKÖDÖTT: Lőrincz Ferenc Lőrinc főépítész

2021. MÁJUS

FELÜLVIZSGÁLTA, MÓDOSÍTOTTA (2.):

Lőrincz Ferenc Lőrinc főépítész

Hatos Norbert Beruházási és Kabinet Iroda irodavezető

2022-2023.

FELÜLVIZSGÁLTA, MÓDOSÍTOTTA (3.):

Fadgyas Anita okl. településmérnök

KÖZREMŰKÖDÖTT:

Lőrincz Ferenc Lőrinc főépítész

Hatos Norbert Beruházási és Kabinet Iroda irodavezető

Tisztelt Érdeklődők!

Fonyód egy különleges adottságokkal megáldott település, hitem szerint a déli part legszebb fekvésű városa. Környezetéből kiemelkedik, de nem csupán a fonyódi dombok, a Várhegy és a Sipos - hegy miatt, hanem a városkép is ezt mutatja. Szemből, az északi partról is Fonyód tűnik ki a környékről. Minden adottsága megvan ahhoz, hogy itt jól érezzék magukat az itt élők és az ide látogató vendégek is.

Felelősségünk, hogy ne csak az adottságokat értékeljük és kezeljük helyén, hanem a város lehetőségei és jogosultságai szerint hozzájáruljon a méltó épített környezet kialakításához. Ez legalább olyan fontos, mint amit a jó Isten és a természet megadott nekünk. Az elmúlt évtizedben minden törekvésünk arra irányult, hogy Fonyódon egységes stílusú, tájba illő épületek, objektumok épüljenek és formálják tovább életterünket. Patinás épületek évszázados múlttal a történelmi villasoron arra emlékeztetnek és sarkallnak bennünket, hogy elődeinkhez méltó módon tudjunk mi is szépet, maradandót alkotni. Ez a fejlesztéseink során is fontos szempont, így fogtunk hozzá a villasor mellett fekvő Szaplonczay sétány felújításához is, hiszen egyáltalán nem mindegy, milyen lesz a város egyik legfrekvenciáltabb területének környezete, illetve építészeti szempontból meghatározható összhangja. Ez lakóhelyünk bármelyik részére igaz.

Fonyód városának Településképi Arculati Kézikönyve is azt a célt szolgálja, hogy az itt élők, a letelepedő családok, bárki, aki építkezik, oly módon tegye, hogy Fonyód szépüljön és gyarapodjon egy minden szempontból a városképbe illeszkedő új épülettel. Ezzel valamennyien hozzájárulunk ahhoz, hogy Fonyód továbbra is a térség meghatározó települése legyen, élhető, jó környezettel, építészeti értékei pedig évtizedek múltán is értelmezhetőek és követendőek legyenek.

*Hidvégi József
polgármester*

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés	5
2.	Fonyód bemutatása	7
2.1.	Általános település jellemzés	8
2.2.	Természeti elhelyezkedés, értékek	10
2.3.	Településszerkezet, településkép	15
3.	Örökségünk	20
3.1.	Településtörténet	20
3.2.	Épített örökség	26
3.3.	Régészeti lelőhelyek	35
4.	Településképi szempontból meghatározó területek Fonyódon	37
5.	építészeti útmutató, ajánlások	52
5.1.	Belterületre vonatkozó általános építészeti ajánlások	52
5.2.	Tájhasználati ajánlások	57
6.	Jó példák	58
7.	Sajátos építményfajták, reklámhordozók és egyéb műszaki berendezések	61
8.	Fotógyűjtemény	66
Mellékletek:		
1.	Műemléki értékvédelem alatt álló örökség	69
2.	Helyi építészeti értékvédelem alatt álló örökség	70
3.	Régészeti lelőhelyek	76
4.	Inváziós fajok jegyzéke	81
Forrásjegyzék		82

1. BEVEZETÉS

A harmonikus és élhető környezethez minden embernek joga van, így a településeknek erre lehetőséget kell biztosítani. A település a táj és az épített környezet együttese. Településképünk meghatározó elemei a terek, az utcák és az azokat kísérő épületek összessége. A hangsúly az összességen, az összképen van. Az építészet sokszínűségét adja a változatos utcák, terek, épületek sokasága, azonban figyelni kell azok illeszkedésére, hogy a sokszínűség ne zavaros összképpé álljon össze. Ugyanígy a házak is lehetnek eltérőek egymástól, más rendeltetésűek, de ha nincsenek tekintettel egymásra, zavaros, élhetetlen környezetet alakítanak ki.

Hogy közelebb kerüljünk egy településhez jobban meg kell ismernünk azt, nem csak történelmi, hanem településszerkezeti, építészeti oldaláról annak érdekében, hogy a településfejlődés során a meglévő történeti településszerkezet és épített környezet értékeinek méltó megőrzése és fenntartása mellett a folyamatosan megújuló társadalmi- gazdasági igényeknek eleget téve mi is hozzá tudjunk tenni örökségünkhöz.

A Településképi Arculati Kézikönyvön (TAK) keresztül meghatározzuk Fonyód jellemző, jövőbeni tervezés során iránymutató arculatát. Ennek során az építetők, tervezők és a lakosság számára közösen megfogalmazott ajánlásokat nyújt az illeszkedés mikéntjére, a megfelelő lépték, a kialakult települési szövet és a karakteresen eltérő településrészek figyelembevételével. A kézikönyv szerepe az építészeti normák, a jó példák bemutatása, melyen keresztül lehetőség nyílik a lakosság szemlélet-, illetve a közízlés formálására, a városlakók számára egyértelművé téve a szakmai elvárásokat.

Mi jut eszünkbe először Fonyódról? Egyeseknek a Balaton, másoknak a szőlőhegyek és a bor. De nem is lehet egy mondatban összeszedni a város értékeit. Ezen kiadványban a települést nem történeti vagy turisztikai, hanem építészeti szemmel próbáljuk bemutatni. Jelen kézikönyv a település építészeti sajátosságait fedi fel. A város nevezetességei mellett eldugott építészeti kincseket tár fel.

A kiadvány egyaránt hasznos lehet a helyi lakosoknak, hogy részletesebben megismerjék településük értékeit, vagy hogy építészeti és történeti érdekességeket tudjanak meg, és a jövőben jobban értékeljék városuk kincseit.

Emellett előszeretettel ajánljuk a településen építkezni kívánóknak/vágyóknak, hogy megismerjék a terület sajátosságait és az újonnan épülő ház könnyedén beilleszkedhessen a helyi környezetbe. A kiadvány településképi ajánlásokat tartalmaz, amelyek jó példák az építkezés során.

Ezeket a példákat a városépítészeti összképének és sajátos vonásainak vizsgálata során határoztuk meg, hogy ezzel is segítsük az építkezők munkáját. A kézikönyvben megjelent példák nem kötelezőek, céljuk nem az építészeti szabadság megkurtítása, hanem éppen az esztétikai és építészeti értékek ismertetése és a településképi tovább formálása.

Reméljük kiadványunkban mindenki megtalálja a keresett tartalmat!

Jó olvasást kívánunk!

2. FONYÓD BEMUTATÁSA

Lakónépesség: 4959 fő

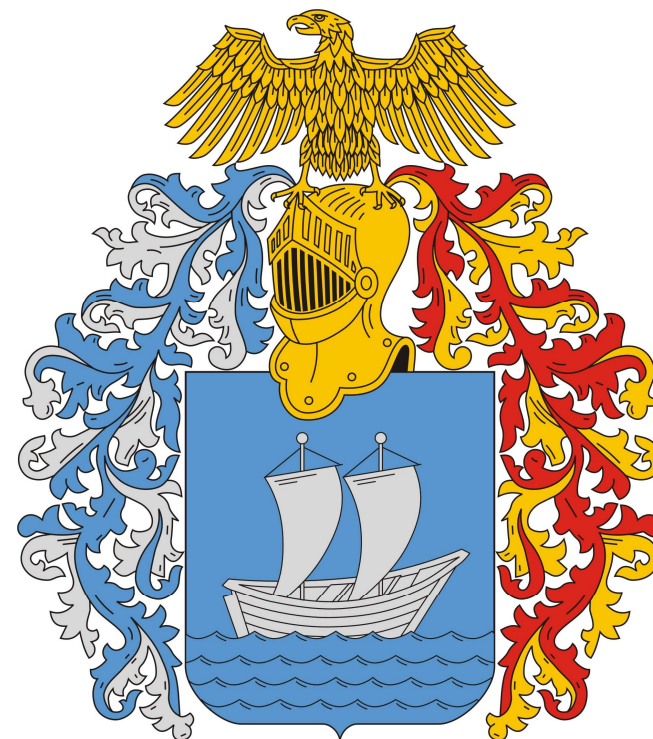
Belterület: 796 ha 6.986 m²

Külterület: 4.557 ha 8.120 m²

Címere:

Heraldikai leírás: Álló csücsköstalpú pajzs, melynek kék mezejében vizet jelképező négy homorúan fodros fekete vonal legfelsőbbikén kétárbocos ezüst vitorlás csónak (dereglye) halad balra, árbocain egy-egy háromszögű keresztvitorla dagad. A pajzs tetején jobbra fordult arany rostélyos sisakon fejét jobbra fordító kiterjesztett szárnyú arany sas áll. A takaró jobbról kék-ezüst, balról vörös-arany.

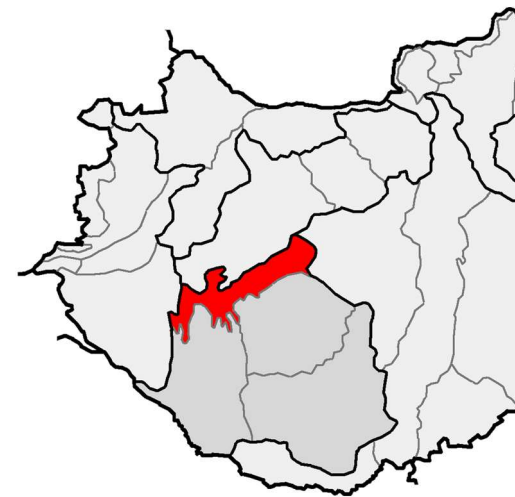
Magyarázat: A címer alapszíne kék, amely a Balaton vizét és a fölé boruló tiszta égboltot idézi, kifejezi a természeti táj szépségeit, a városnak üdülő, nyaraló, fürdőhely jellegét. A hajóábrázolás kiemeli Fonyód hajózási csomópont szerepét, hangsúlyozza kikötője fontosságát, ugyanakkor utal a halászatra, horgászatra, a pezsgő vízi életre. A sisakdíszből kiemelkedő sas azt igyekszik megjeleníteni, hogy a Nagyberekből kiemelkedő sziget már ősidők óta lakott volt, a sisak pedig Szent László királyunkat jelképezi, akinek uralkodása alatt foglalták először írásba Fonyód nevét.

2.1 Általános település jellemzés

A település Somogy megye északnyugati részén, a Balaton déli partján található, a Nagy-Berek mellett. A város helyét messziről felismerhetően kijelöli a tó déli partjának két legmagasabb, egymás szomszédságában emelkedő hegye, a 207 méter magas Sipos-hegy és a 233 méteres Vár-hegy, amelyekről gyönyörű panoráma nyílik a tóra. Fonyód város a Fonyódi járás központja. Népszerű üdülőhely és kikötőváros.

Az Ordai-Berektől keleti irányban nyúlik el a Balaton déli és keleti partja mentén a Somogyi parti sík kistájegysége, melynek része Fonyód, illetve dél-nyugati része a Nagyberekhez tartozik. A Balaton hordalékából, turzásaiból felépült homokos part mögött jöttek létre a berkek, melyeket a déli magaspart egyes szakaszai választanak el egymástól. A tájegység klimatikus viszonyait nagymértékben befolyásolja a Balaton közelsége. A tó nyáron a nagy meleget enyhíti, télen, kivéve azokat a teleket amikor nem hízik túl vastagra a tó jege, a hideget enyhíti. A talaj más ártéri síkságok talajához hasonlóan lápos réti és síklápi talaj.

A település közúti, vasúti és balatoni hajózási szempontból is jelentős helyt foglal el a somogyi települések között. A városon halad át kelet-nyugati irányban a 7-es főút, illetve közigazgatási területén az M7-es autópálya, melyről két közúti csomópont is érinti a települést. A Lengyeltóti irányába haladó közút (6701 számú) a megye belsejébe, Kaposvárra vezet. Vasúti közlekedés a közúti kapcsolatokkal párhuzamos. Fonyód vasúti csomópont is: az itteni állomáson ágazik ki a Székesfehérvár–Gyékényes-vasútvonalból (Déli Vasút) a Kaposvár–Fonyód-vasútvonal. Fonyód saját hajókikötővel is rendelkezik, ahonnan évente több százezer ember hajózik át a túlsó partra.

A település központja a vasútállomás közvetlen közelében van. A homokos part mára már teljesen fürdőkulturára épülve alakult ki: strandok, kempingek, szálláshelyek és éttermek, míg a magaspárt növényzete belterületi parkká alakult át.

Fonyód, - a környező települések körében betöltött központi szerepe miatt is, intézményi ellátottság tekintetében jónak mondható. A városban öt nagyobb egyházi létesítmény (templom és kápolna) található. Az óvoda és az általános iskola mellett zeneiskola, diákotthon, szakiskola, gimnázium, művelődési ház, könyvtár, múzeum, alkotóház és galéria van a településen. Az egészségügyi ellátásról a rendelőintézet, a háziorvosi és a gyermekorvosi szolgálat, valamint a mentőállomás gondoskodik. Fonyódon igen élénk a kereskedelmi élet. Az üzletek száma meghaladja a 240-et. Vendéglátó egység 172 van. Fonyód napjainkban is nagy piaci hely.

Fonyódot nemcsak földrajzi elhelyezkedése, természeti adottságai, hanem egyre színesebb és

tartalmasabb kulturális élete teszi vonzóvá mindazok számára, akik kellemes környezetben szeretnék eltölteni pihenésre, kikapcsolódásra szánt idejüket. Híresebb rendezvények: Fonyódi Helikon, Fonyódi Tavasz Fesztivál, melynek keretében kerül megrendezésre a nemzetközivé vált Dél-Balatoni Sakk Kupa, Fonyódi Nyári Fesztivál, Szent István napi rendezvények. A Balaton egyik legnagyobb téli gasztronómiai programja, a 2010 óta megszervezett Fonyódi Kolbászfesztivál az ország egészéről vonzza az érdeklődőket.

Fonyód élénk társadalmi életet is fenntart. A község több testvértelepüléssel rendelkezik, ahol a települési kapcsolatokat folyamatosan fenntartják és az együttműködés tartalmas és eredményes. Külföldi kapcsolat: az erdélyi Borszék, szlovákiai Érsekújvár, bajorországi Leipheim és a lengyelországi Krotoszyn.

2.2 Természeti elhelyezkedés, értékek

Fonyód Belső-Somogyhoz, azon belül a Nagyberekhez tartozik. A tájat mintegy 24 ezer évvel ezelőtt a Balaton vize alakította ki. Később megindult a lápképződés, a mocsarak mentén éger, fűz, kőris és nyír szaporodott el. A mai tanúhegyek (a Sipos- és a Várhegy) valamikor az északi part hegyeihez tartozhattak. A Sipos-hegy (207 m) és a Várhegy (233 m) a Nagyberek mélyfekvésű síkságából szigetszerűen kiemelkedő hegyek, évezredek óta alkalmasak voltak a letelepedésre.

Már az új kőkorszakból is találtak itt eszközöket. Az intenzív emberi használat következtében az egykori – a földfelszínt védő – vékony bazalttakaró mára csaknem teljesen eltűnt és a hegyek lejtői igen nagy mértékben beépültek.

A külterület részben a mélyfekvés és a „berek-jelleg” következtében építésre kevésbé alkalmas, ezért a külterület nagy részén nem is alakult ki beépítés. Jelentősebb említendő építkezés csak a magasabb, szántóművelésre alkalmas térszíneken, Fekete-, illetve Fehérbézsény térségében alakult ki. Jellemző, hogy a közlekedési vonalak (vasút, közút) is ezen a néhány méterrel magasabb dombháton épültek ki. Fonyódot határoló települések: Balatonfenyves, Buzsák, Lengyeltóti és Ordacsehi.

Korabeli képeslap a fonyódi magasparttal és a villasorral

„Felső sétány” (korabeli képeslap)

Fonyód Város közigazgatási területe a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési körébe esik. A település területén természetvédelmi szempontból az alábbi védett területek és kategóriák találhatóak:

1. Országos védelem alatt álló terület:

Nem érinti, barlang nem található.

2. Országos jelentőségű védett természeti területek:

Ex lége védett lápterületek

3. Érzékeny természeti területek (ÉTT):

ÉTT nem érinti

4. Natura 2000 területek:

Balatoni berek (különleges madárvédelmi terület), az Ordacsehi berek és a Pogányvölgyi rétek (kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek)

5. Országos ökológiai hálózat övezetei:

Magterület, puffterület és az ökológiai folyosó érintik Fonyód területét.

6. Egyedi tájérték:

Nem készült felmérés, nincs.

7. Egyéb védettségi kategóriák és területek:

OTrT, BTv és a Somogy Megyei TrT alapján tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület.

8. Helyi jelentőségű védett természeti terület:

19,5 ha nagyságú belterületi Fonyódi erdő 1958 óta.

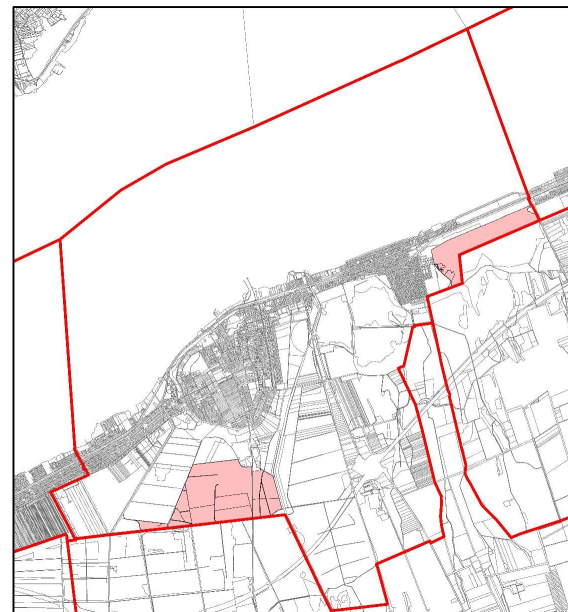
Ex lege védett lápterületek

Nyilvántartás szerint érintett ingatlanok:

0198/3, 029, 046, 047, 061/1, 061/2

Egyedi hatósági határozattal történő lehatárolásra váró ex lege védett lápok:

038/1, 039, 041, 043, 057/1, 057/2

Natura 2000 SCI (különleges természet megőrzési) területek:

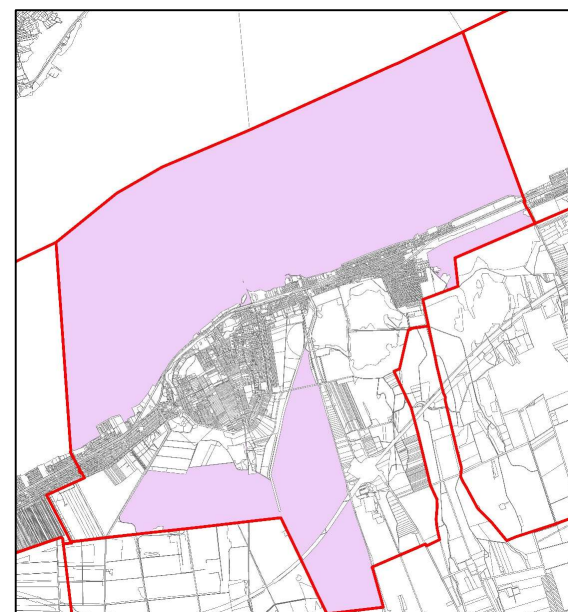
Pogányvölgyi rétek (HUDD20035)

Skarlátbogár

Vidra

Natura 2000 SPA (különleges madárvédelmi) területek:

Balatoni berkek (HUDD10012)

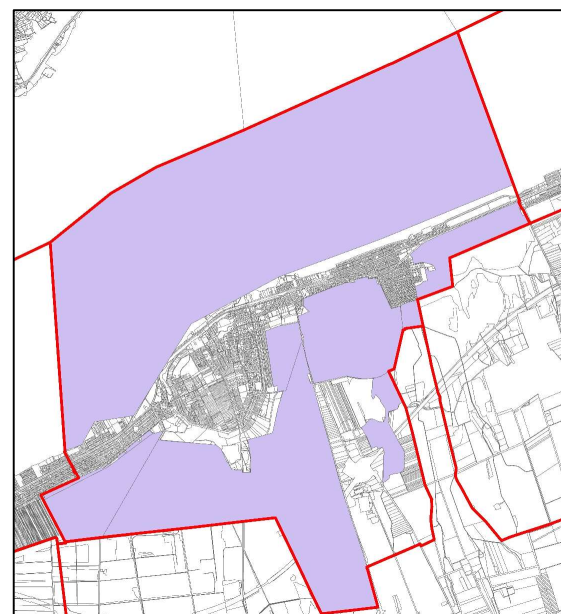
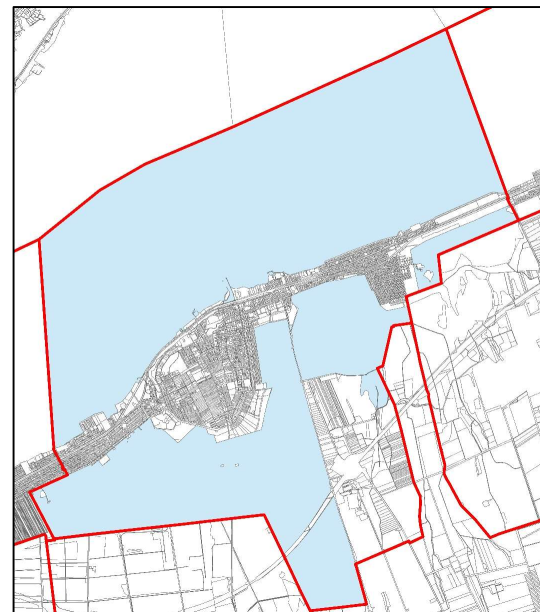
Vörösnyakú lúd

Kékbegy

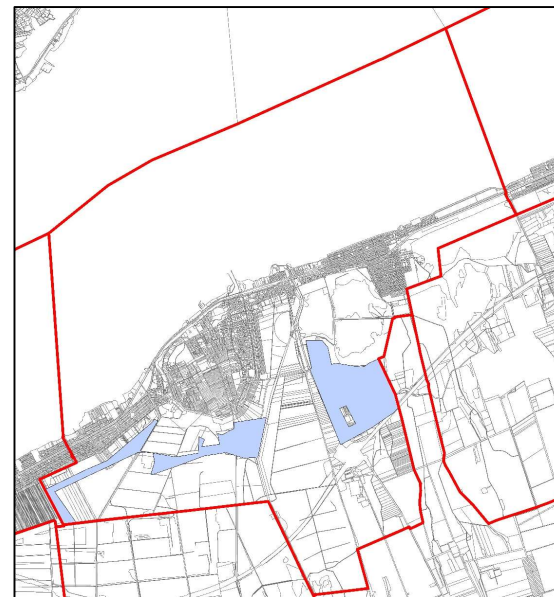
Országos ökológiai hálózat övezetei

Fonyód település közigazgatási területén az országos ökológiai hálózat övezetei közül a megterület, a puffterület és az ökológiai folyosó is megtalálhatók, amelyek területi elhelyezkedését a mellékelt ábra jelöli.

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezete

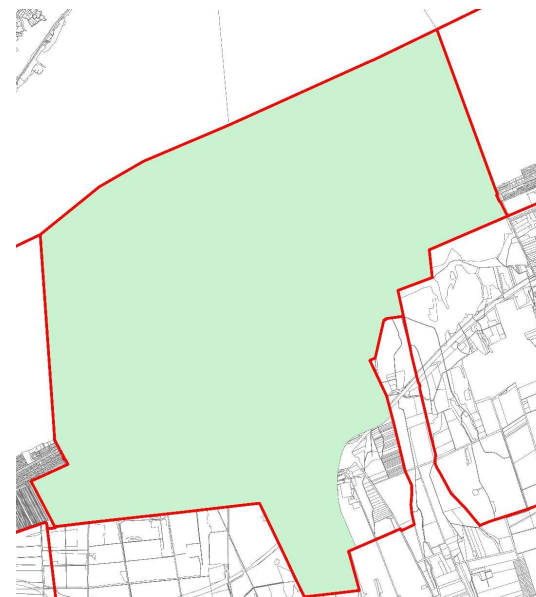
Az övezetbe tartozó területek - azok természet értékei, illetve a természetközeli jelleg által meghatározott tájkarakter miatt, a jellegzetes tájhasználatra tekintettel – a településképet meghatározó településkarakternek tekinthetők. Fontos ezen területeken a természetközeli állapot megtartása, javítása, a településképet meghatározó településkarakter minőségének megóvása, a kilátás- és rálátásvédelem megvalósítása.

Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetébe tartozó települési térség

A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében – a településkép védelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – meg kell határozni

- a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,
- b) a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben a településképi követelményeket.

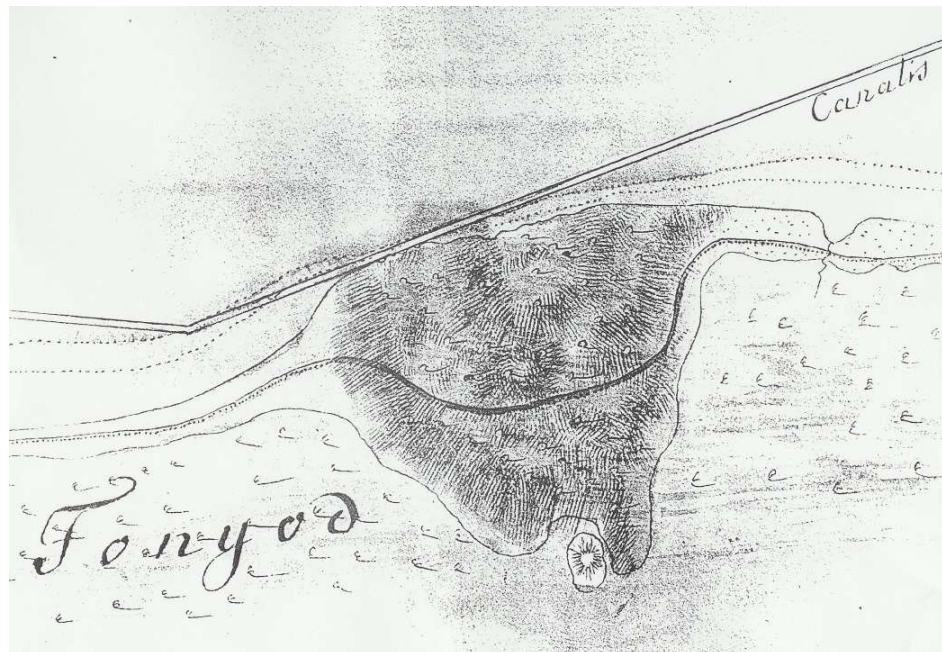

2.3 Településszerkezet, településkép

A település jellemzője, hogy szigetként emelkedik ki a Nagyberki tájegységből, amit a mellékelt térkép is jól mutat.

A Sipos-hegy és a Várhegy körül, valamint ezek déli lankái között alakultak ki a történelem során az ún. gyűjtőutak (mai József utca - Bartók B. utca - Turul utca - Kupa vezér utca - Szent István utca - Fő utca - Temető utca), melyek a település szerkezeti egységeit (erdők, lakó-, üdülőterületek) meghatározták.

Később, a település fejlődésével a mai 7-es számú forgalmi út melletti területek további fejlesztéseként kialakult Bélatelepe és Fonyódliget, főként üdülőterületként.

Fonyód (1763-76) Krieger Sámuel féle térkép

Fonyód város területe történeti fejlődésével összefüggően felosztható a Településmagra, a Városközpont, Bélatelepre és Fonyódligetre. Ezek kialakulása jól követhető a történeti leírások és a történeti térképek összevetésével. A fejlődés során kialakult alapvetően eltérő területhasználatok eltérő utcaképeket és beépítéseket eredményeznek a mai Fonyódon, melytől a városkép változatos többarcú.

Fonyód fejlődése a török kiűzése után a XVIII. század második felében indul meg.

Ekkor Fonyód a Lengyel család birtokához tartozó *puszta*. A birtokos család az alsó vár feletti domboldalakat szőlővel telepíti be. 1828-ban még csak 86 lakosa volt a pusztának.

A térképről leolvasható a hegyeket délről megkerülő közlekedési út nyomvonala, mely a későbbiekben is fontos szerkezeti határa marad a településnek.

A XIX. század közepére kialakul a virágzó szőlőkultúra, jól látható a mai városmag helyén a két pincesor. 1848-ban 158 szőlőbirtokost tartanak nyilván.

A térképről leolvasható a Fácános és tőle keletre a Lengyel - család féle présház területe.

A két hegy közötti nyeregben kialakul a falu első utcája, a mai Fő utca. 1850-ben megépül a vasút, ez a település fejlődésének fontos eseménye.

I. Katonai felmérés (1783)

II. Katonai felmérés (1853)

A Sipos-hegy és a Vár-hegy körül, valamint ezek déli lankái között alakultak ki a történelem során azok a gyűjtő utak melyek a mai település szerkezeti egységeit (erdők, lakó-, üdülőterületek) is meghatározták.

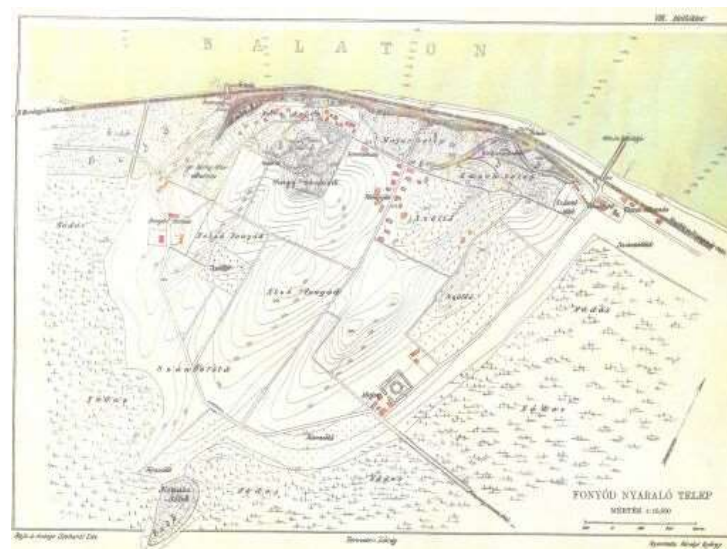
Már jól elkülöníthető Alsó és Felső Fonyód, megjelenik a mai Szent István utca és a Sándor utca, a Temető és a mai Magay utca.

III. Katonai felmérés (1880)

1890-ben a filoxéra tönkretette a szőlőültetvényeket, de a balatoni fürdőkultúra fellendülése tovább segítette a település fejlődését.

A település Fő utcája mellett megjelenik a várhegyi villasor - mai Bartók Béla utca -, Fonyód legszebb panorámája vonalán, a magasparton. A parton megépül két fürdőház, és a gőzös kikötő.

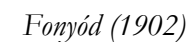

Fonyód (1900)

Bélatelep, Sándortelep és Máriatelep.

Az állandó lakók száma is nő, a Fő utca déli irányban a települést kerülő útig terjeszkedik.

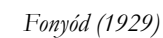
Még felismerhető s Fácános körüli major és a mai Turul utcai majoregyüttes is.

Az első világháború utáni legjelentősebb változás a partmenti üdülőterületek kialakulása. A térképről már jól leolvashatók a későbbi Fonyódliget és Alsóbélatelep csírai.

Kialakul a Fácános és a Fő utca déli vége közötti beépítés.

A település 1928-ban önálló nagyközségi jogot kap.

Történeti fejlődés révén kialakult városrészek - településképek, karakterek, telekhasználatok

1.Városközpont

Balaton - Szent István utca - Piac - kaposvári vasútvonal által határolt terület. A gyűjtőutak mentén jellemzően többszintes, kisvárosias beépítésű terület.

Ebben a szerkezeti egységben a lakóépületek között találhatók a város arculatát jellemzően meghatározó létesítmények (középfokú oktatási intézmények, adminisztrációs intézmények, kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó létesítmények, közlekedési létesítmények).

3. Bélatelep - Alsóbélatelep

Jellemzően üdülőterület (Milkovics ároktól Nyugatra a közigazgatási határig húzódó terület). Jellemzően földszintes v. fsz+tetőtér beépítéses többnyire nyaralóépületek és lakóépületek.

A szerkezeti egységet kettévágja a 7-es számú közlekedési út és a Budapest-Nagykanizsa vasútvonal, ami az övezeti egységekben is megmutatkozik.

A vasúttól északra jellemzőek a nagy területű üdülők, strandok, zöldfelületek, míg délre az üdülőövezet komoly változásokon ment át, mivel jelentősen megnőtt a lakások, családi lakóházak száma.

2.Fonyód településmag

Jellemzően lakóterület (Szent István utca - Kupavezér utca - Turul utca - 7-es által határolt terület). Családiházias beépítés, de a gyűjtő utak mentén előfordulnak többalakos, többszintes épületek is. A Várhegy és a Sípos-hegy zöldterületben igen gazdag.

A település szerkezeti egységei között a "legszínesebb" területi egység. A történelmi település a védett völgyekben, védett lankákon alakult ki, s a népesség növekedésével terjeszkedett a Temető utca - Fő utca - Szent István utca - József utca - Bartók B. utca körül. Jellemzője volt a hosszú házikertes, lakóházias beépítés, a Fő utca - Bartók B. utca csatlakozása környékén adminisztrációs-oktatási-intézményi alközpont kialakulása.

4. Fonyódliget

Jellemzően üdülőterület (kaposvári vasútvonaltól keletre a közigazgatási határig húzódó terület). Szintén kisméretű telkeken jellemzően földszintes v. fsz+tetőtér beépítéses üdülőépületek.

A városszerkezeti egységek közül a "legfiatalabb" településrész

3. ÖRÖKSÉGÜNK

3.1 Településtörténet

Fonyód történelme

Fonyód történetét földrajzi fekvése határozza meg, és az szorosan összefonódik a Balaton történetével. Régészeti feltárások eredményei tanúskodnak arról, hogy a Várhegyen és a Kopasz-dombon már a kőkorszak óta laktak emberek. Várostörténeti szempontból azonban a középkor a meghatározó, a település fejlődésében.

A honfoglalás kori időben a környék a pogány Koppány-vezér tulajdona. Vára és székhelye ugyan a közeli Somogyváron volt, de a szájhagyomány szerint a fonyódi hegyen is állt egy erődítménye, innen kaphatta a Vár-hegy a nevét.

A „Somogyi vár” tartozékaként szereplő település már a XI. században faluként volt nyilvántartva. 1082-ben FONOLD alakban találkozunk nevével, majd a XIII. századig a pannonthalmi Szent Benedek rend birtoka. IV. Béla uralkodása után a király, majd a Marczali család tulajdona volt. 1332-ben már önálló plébániája is említésre került.

Ezt követően Fonyód nevét a végvári harcok és Magyar Bálint fonyódi várkapitány tették nevezetessé. Felépült az alsó vár, földsáncokkal, vizes árokkal körülvéve. Maradványa ma a város legjelentősebb műemléke. A török többször is megpróbálta elfoglalni a várat, de erre csak Magyar Bálint halála után, 1575-ban került sor. Ezután hosszú ideig hódoltsági terület lett és fokozatosan elnéptelenedett. A középkori Fonyód hősie végvári szerep után a XVI. század végére elpusztult. Hasonló sorsra jutott számos, somogyi település is.

Fonyód fejlődése csak a török kiűzése után, a XVIII. század második felében indult meg. Ekkor a település a tóti Lengyel család birtokához tartozott, „puszta”-ként nyilvántartva. Az újra telepítéssel kapcsolatos első anyakönyvi adat 1758-ból származik. Arról adott hírt a lengyeltóti halotti anyakönyvben, hogy meghalt „Kata asszony, a fonyódi révész felesége”, ezt követően az adatok lassan ugyan de sűrűsödtek az anyakönyvekben. A Lengyel család ez idő tájt kezdi szőlővel betelepíteni az alsó vár feletti domboldalakat. A XIX. század közepére már virágzó szőlőkultúra alakult ki itt. 1848-ban a mai városmag helyén két hosszabb, rövidebb pincesorst emlegetnek a korabeli leírások. A két hegy, Sípos-hegy és Vár-hegy közötti nyergen alakul ki a falu első utcája, a mai Fő utca.

Fonyód (1905)

1828-ban 86 lakosa, majd 1880-ban 332 lakosa volt a településnek. Az okleveles adatok szerint 1848-ban 158 szőlőbirtokosnak volt itt tulajdona. E korban épült, az 1800-as évek első felében a város másik jelentős műemléke, a klasszicista stílusú, ma is eredeti állapotában álló, Lenke utcai présház-borozó.

1850-ben megépül a „Déli-vasút” amely Budáról vezetett az Adriai tengerre. A vasút megépülése nem csak a Balaton déli partjának, hanem Fonyód fejlődésének is fontos eseménye volt. És bár 1890-ben a filoxéra

tönkretette a szőlőültetvényeket, a balatoni fürdőkultúra kialakulása mégis jó irányban változtatta meg a település további sorsát.

Az 1890-es évektől egymás után épülnek a parti nyaralótelepek.

A századfordulón már hármat találunk itt, a Zichy Béláról elnevezett Bélatelepet, a Sándortelepet, amelyet Berzsenyi Sándor járási tisztiorvosról neveztek el, valamint a Máriatelepet, amely nevét Széchényi Imre feleségéről, Andrássy Máriáról kapta. Itt szükséges megemlítenünk Dr. Szaplanczay Manó, Somogy vármegye tisztifőorvosának nevét, aki a századforduló idején lelkes propagandát fejtett ki, a fonyódi Várhegyen építendő villák érdekében. (A mai Bartók Béla utca.) Itt építi fel ma is álló, saját nyaralóját.

Fonyód, nyaralótelep (1945 előtt)

Az 1930-as években alakul ki Fonyódliget a település keleti részén és Alsóbélatelepet a Várhegy nyugati lábánál.

Míg 1890-ben 588, 1910-ben már 1200 és 1941-ben 2333 fő az állandó lakosság. 1928-tól önálló nagyközségi jogot kapott a település, majd 1950-ben járási székhely lett. Felépültek ma is meglévő jelentős középületei, így a mai városháza, templomok, szállodák, iskolák, nevelőotthonok, valamint a kikötő és az állomásépületek. Lakosainak száma növekszik, nyaranta a fürdővendégekkel megháromszorozódik. Fontos közlekedési csomóponttá válik.

Fonyód várost 1944. december 4-én „szabadították fel” a szovjetek, ezt követően átmenetileg frontközséggé lett. A település lakosai 1945. április 5-én térhettek vissza otthonukba.

1949-ben megkezdődött a szervezett üdültetés, az állam 14 villát saját céljaira „vett igénybe”. Ebben az évben a bíróságon és a pénzügyőrségen kívül valamennyi járási hivatal Fonyódra költözött Lengyeltótiból, hiszen járási székhely lett a község.

1950-től a Balatonnagyberki Állami Gazdaság adott munkát sok fonyódinak.

A TSZ-t ugyan megszervezték 1952-ben, de az feloszlott, és 1959-ben újra megalakult. A Magyar Tenger Mezőgazdasági Termelőszövetkezet tíz évig állt fenn, majd egyesült az ordacsehivel.

1961-ben épült fel a palackozóüzem, hiszen a melegvíz után kutatók szénsavas vízre bukkantak. Ettől kezdve vált ismertté a Fonyód forrásvíz.

Nem csak az üzem, hanem több üzlet és vendéglő is adott munkát a helybelieknek, és a háziipari szövetkezetnek is sokan dolgoztak. A Tőzegkitermelő Vállat, az Építőipari Ktsz, a Kesztyűs Ktsz is ekkoriban alakult, a hetvenes években pedig létrejött az elektroncső gyár.

Ady Endre utcai üzletsor (1956)

1970. július 1-én nyilvánították nagyközséggé Fonyódot, 1974-ben megszünt járási székhely szerepe. A település 1989-ban kapott városi rangot.

Ma ismert és fejlődő kisváros, megőrizve táji szépségét, hagyományos településszerkezetét, természeti és építészeti értékeit, jelentős idegenforgalmi vonzerővel bír.

Az Önkormányzat a korábbi években is nagy hangsúlyt fektetett a korszerű rendezési tervek készítésére, melyek jelentős segítséget nyújtanak a város további fejlesztéséhez és rendezéséhez.

Főtér (1980)

Fonyódnak ma önálló önkormányzata és jegyzősége van. A városban felnőtt és gyermek háziorvosi szolgálat működik, rendelőintézet szakorvosi ellátással, gyógyszerár, bölcsőde, óvoda, általános iskola, 2 középiskola, zeneiskola. Fonyódnak saját művelődési háza, könyvtára, öregek otthona és 2 diákotthona is van. A településen alkotóház, nevelőotthon, több sportklub, egy sportegyesület és 3 egyházi felekezet működik.

A fonyódi ingatlanok mintegy 46%-a vezetékes gázzal ellátott, 87%-ába az ivóvíz be van vezetve, 63%-a csatlakozott a szennyvízhálózatra és 56%-ába a vezetékes telefon be van kötve. A belterületi utak 70%-a szilárd burkolatú.

4.

5. Látkép a Balaton felől

3.2 Épített örökség

6.

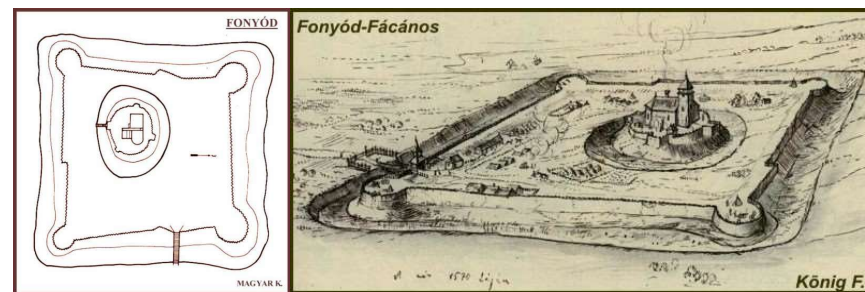
Fonyód, mint a legtöbb gazdag történelmű Balaton-parti város egyaránt bővelkedik épített- és természeti kincsekben, látványosságokban.

Műemléki védettségek (ld. 1. melléklet)

A településen 2 műemlék (**M**), valamint Fonyód-Bélatelep műemléki jelentőségű terület (**MJT**) található:

1.) Alsó vár - Fácános

A vár helyén volt az Árpád-kori Fonyód települése, a templommal és temetővel. Buda várának elfoglalása után 1541-ben, palonai Magyar Bálint az egykori település templomát palánkkal megerősítette, árokkal körülvette, majd egy nagyobb területet is hozzávéve, azt ugyancsak palánkkal és árokkal kerítette be. A kb. 60x60 méter nagyságú, négyszög alakú palánkvár hosszú ideig ellenállt a török ostromának, csak Magyar Bálint halála után, 1571-ben tudták elfoglalni. A hódoltság alatt a vár a helységgel együtt elpusztult. Az alsó vár kevés falmaradványa, a négyzet alakú árokkal és a középkori templom alapfalaival láthatók. A romterület magja e román stílusú, XII-XIII. sz-i templom, melyet a XIV-XV. században bővítettek. A templom körüli erőd és sáncrendszer XV-XVI. századi. Ma az egész területet fű és különböző játékeszközök borítják, vagyis nagyjából játszóhelyként is használják. A külső és belső vár keleti oldalán egy-egy fahíd, rajtuk tornyokkal vezet át a várárokokon. A külső vár ÉK-i sarkában a vár 1575. évi ostromának emlékműve áll az akkor elesett hősök névsorával. A külső vár É-i szélén nagy magyarázó tábló van, a vár rekonstrukciós rajzával. Az ÉK-i sarokrészt az egykori palánkként tölgyfaoszlopokkal rekonstruálták.

Fonyód, Alsó vár - Fácános

A mai állapota Fitz Jenő székesfehérvári régész 1957-58-as ásatása után került OMF-OMVH tervek alapján kialakításra.

2.) Egykori préház (XIX. sz. közepe)

A műemlékvédelem alatt álló Préház a XIX. századi borpincék jellegzetes épülete. Nincs semmi külső pompa rajta, nem mérkőzhet a patinás túlpart hasonló célú szép épületeivel, de távlati hatásával már messziről felhívja az érdeklődők figyelmét és látszik rajta, hogy hajdan urasági épület volt. A Préház építési idejét nem tudjuk pontosan, de a XIX. század közepéről származó térképen már rajta van.

Masszív, tömör konstrukciójú épület. Négy vasrácsos, homlokzati ablaka közt az épület frontjának közepén kétszárnyas, csúcsíves bejárati vasajtó helyezkedik el, melyet jellegzetes bidermeier rozetták díszítenek. A bejárat elé az 1850-es évek elején négy, szögletes téglaszlopra támaszkodó, timpanonnal díszített kocsifeljárót építettek, amely az épületnek jellegzetes klasszicizáló külsőt ad. Fedele nádas, ereszdíszítései a fonyódi villaépítkezéseknél később is szokásos népies deszka faragványok.

A bejárati ajtón a 11 x 6,5 méteres alapterületű fagerendás nagyterembe léphetünk, amelyből a hegy alá 22 méter hosszú és 6 méter széles téglaboltozatú, felsőszellőztetésű pince nyúlik be. A pincéből az épület déli oldalát képező két tágas szobába juthatunk, amelyek közül az egyik talán a nők, a másik a férfiak pihenőhelyét képezhette. A nagyteremben látható egy présbe vésve:

Műemléki védelem alatt álló préház egykoron és ma

„Anno 1833. A szőlő három gyümölcsöt terem. Az első gyönyörűség, a második részegség, a harmadik bánat.”

3.) Fonyód-Bélatelep műemléki jelentőségű terület

A bélatelepi villasor 1894-ben jött létre a fonyódi Várhegy oldalában. Gróf Zichy Béla – Szaplóczay Manó, Somogy vármegye tiszti főorvosa kezdeményezésére – parcellázta fel a tulajdonában lévő, korábban birkalegelőként használt terület egy részét a nyaralók részére. Az első időkben 29 villatelt alakítottak ki, egyenként 480 négyszögöl területen, erre építették fel a tulajdonosok reprezentatív, 4-6-10 szobás nyaralóikat. A tulajdonosok elsősorban kaposvári orvosok, jogászok, földbirtokosok voltak, de pécsi, szigetvári és budapesti értelmiségiek is voltak az elsők között.

Az építkezés része volt, hogy a villasor előtt Franciaországban tanult kertész alakította ki a sétányt, a Balaton-parton pedig a saját tulajdonukban lévő területen fürdőházat, később kabinsort építettek. A Várhegyen sétautakat alakítottak ki, ahol kirándulni

Fonyód-Bélatelep villasor egykori képeken

lehetett. A telepen számos hírességnek volt nyaralója, például a *Törley családnak*, a budapesti főpolgármesternek, *Ripka Ferencnek*, vagy épp *Huszka Jenő* miniszteri főtanácsosnak, aki másodállásban megteremtette a magyar operett műfaját, és olyan slágereket írt, mint a Darumadár fenn az égen.

Az előkelő villatulajdonosokhoz aztán még előkelőbb vendégek jártak, a bélatelepi nyaralókban pihent meg több miniszter közt *Bethlen István* miniszterelnök és *Albrecht* főherceg is.

Villák a teljesség igénye nélkül:

Fitter-villa

Fittler Kamill építész volt, s bár alig tervezett valamit, közismert volt a szakmában, mint tanár, szakfolyóirat-szerkesztő: halálakor Alpár Ignác írt nekrológot róla. Kevés tervezésének egyike talán épp ez a ház: a saját nyaralója.

A faszindelyborítás és a játékos faváz azt a stílust mutatja, amit lapjában is oly lelkesen támogatott: a nyugati trendeket és a hazai hagyományokat egyaránt követő építészetet. A ház elkerülte a vállalati üdülővé válást, ezért kívülről jó állapotban maradt meg.

Chernel-villa

Chernel Gyula országgyűlési képviselő nyaralójának különlegessége, hogy egy másik bélatelepi villa, a Szaplanczay mintájára épült, azonos építészeti terv alapján, még ma is szembetűnő a hasonlóság. A vállalati üdülős korszak után most ismét a piacra került: bár nem múltak el nyomtalanul felette az évek, azért sokat megőrzött eredeti szépségéből.

Olga-villa

1894-ben építtette magának Körmendy Sándor jogász-teológus, 48-as nemzetőr, öreg napjaira. Halála után számtalan gazdája volt az épületnek, közkeletű nevét egyik tulajdonosa lányáról (Szenes Olga) kapta. A háború után a szokásos nyaralósors várt rá: szakszervezeti üdülőként, diákotthonként, fiúkollégiumként funkcionált.

Márffy-villa

Márffy Emil földbirtokos az egyik leggazdagabb volt Bélatelepen. Nemcsak autója és motoros jachtja volt, de egy hidroplánja is! 1898-ra megépült nyaralója sok szempontból kilógott a környék villái közül. Kapásból három 480 négyszögöles telken, közel egyholdas területen épült, és mind méretében, mind stílusában olyan volt, hogy a korabeli sajtó csak álmélkodott:

Ez már nem villa többé, hanem egy kis fejedelmi palota!

A villa ma már nem teljesen úgy néz ki, mint fénykorában. Feltételezik, hogy eredetileg több fachwerk-elemet tartalmazott (vagyis több helyen látszott a faváz a homlokzaton), ám azok egy része egy 1920-as átépítés során sajnos eltűnt. A nyaraló később a *Törleyéké*, majd *Kada Alajos*, festőé lett, a háború után pedig különböző vállalatok üdülői működtek benne.

Duchon-villa

Duchon Ödön, aki 1894-ben, vagyis az elsők között vett itt telket magának, jó nevű ügyvéd, később országgyűlési képviselő is volt. Az akkor emelt villaépület ma is jó állapotban van, és sokat megőrzött eredeti szépségéből. A háború előtt Szabó Lőrinc költő volt a vendége, később, amikor a Magyar Honvédség tulajdonába került, állítólag Puskás Ferenc labdarúgó nyaralt itt többször.

Építészeti értékek (ld. 2. melléklet)

A város építészeti értékeinek védelme jelenleg országos és helyi szinten egyaránt történik. A településen két egyedi és egy területi országos jelentőségű épített érték áll műemléki védettség alatt. (ld. előző fejezet) A műemléki védettség hatálya alá nem tartozó, de a település szempontjából esztétikai, etikai vagy történeti értéküknel fogva jelentős örökségi elemek jelenleg is helyi védelem alatt állnak. Ezek védelméről a város a Településkép védelméről szóló rendeletében rendelkezik. Fonyód Város Önkormányzata a helyi védett értékek fenntartását támogatandóan kiírja a helyi építészeti értékek felújítását támogató pályázatát, mely alapján – az éves költségvetésben meghatározott keret erejéig – a felújítás 50%-át vissza nem térítendő támogatásként nyújtja a tulajdonosoknak a város.

Az egyedi védelem kiterjedhet az épület egészére (**H1**), kiterjedhet annak egy homlokzatára (**H2**), illetve egyes építészeti részletekre, vagy az ún. kisarchitektúrákra (például szobor, kerítés vagy kapu, kút stb.) (**H3**). A területi védelem olyan összefüggő területeken érvényesíthető, ahol a beépítés módja vagy a településrész karaktere csak több ingatlan együttes védelme mellett képzelhető el, mivel a védelem lényegét azok egységessége adja meg. A területi védelem kiterjed a helyi jelentőségű természeti területekre (**Ht**), továbbá a történeti értékeket képviselő területekre (**He**) is.

Fonyódon **67 egyedi** védelemmel érintett ingatlan és **4 területi** védelem található. Helyi védelem alatt álló épületet nem lehet elbontani. Ezen épületek felújítását meghatározott szabályok szerint lehet csak végezni. A helyi védelem alatt álló építészeti értékeink felsorolását a kézikönyv 3. számú melléklete tartalmazza.

A legtöbb védett örökségi elem a Fonyód-Településmag területén található. Ezek nagyrésze példaértékűen helyreállított és karbantartott. A Városközpontban és Bélatelepen szintén szép számban találhatók védettség, melyek állapota szélsőséges. Akad köztük szépen helyreállított és karbantartott épület, de sajnos nagy számban találunk példát ennek ellenkezőjére is. Fonyódligeten egy villaépület áll csak helyi védelem alatt.

A helyi védelem alatt álló objektumok között találhatók középületek, egyházi emlékek – templomok, szobrok, fészületek - lakóépületek és villaépületek, mezőgazdasági épületek és egyéb védelem alatt álló örökségi elemek – szobrok, emlékművek ...

A *Településmag* területén található a kulturális örökségek nagy része, a helyi védett értékek legtöbbje, és a régészeti lelőhelyek jelentős hányada. A településrész területhasználata a kulturális örökség számára kedvező. A folyamatos rekonstrukciók ezt az irányt erősítik.

A *Városközpontban* található Fonyód nyilvántartott műemléki értékei (2 db), a helyi védelem alatt álló épületek nagy része, valamint több régészeti lelőhely. A Városközpont fejlődése és folyamatos megújulása az örökségekre is pozitívan hat: sorra újulnak meg a helyi védelem alatt álló épületek és objektumok.

Béletelep is szép számmal hordoz örökségi elemeket. A területhasználatból - üdülő és lakóterület - adódóan itt a védelem alatt álló objektumok zöme villaépület. A turizmus és idegenforgalom a környék megújulását pozitív irányban befolyásolja. Itt található a település területileg védett műemléke, a Fonyódi-, vagy más néven a Béletelepi-villasor.

Fonyódliget kulturális örökségben szegény. A többnyire üdülőterület a város fejlődésének viszonylag kései szakaszában népesült be, területén örökségi szempontból értékes épületállomány nélkül.

Fonyód külterületén épített örökségi elem egy van, Turul utcai major-együttes. Ennek sorsa a közelmúltban sajnálatos módon örökségi szempontból nem szerencsésen rendeződött, benne jelenleg a Berek-Hús üzeme működik. Az egykori magtárhoz jelentős bővítmény épült, mely által az elvesztette eredeti arányait. A folyamat még visszafordítható, így a területet továbbra is helyi védelemre javasoltuk.

Helyi védelem alatt álló épületek – a teljesség igénye nélkül

3.3 Régészeti lelőhelyek

Fonyód területén jelenleg 30 nyilvántartott régészeti lelőhely található, amelyek közül három egyedileg védett. (Várhegy, Fácános várhely és a Homokbánya). A régészeti lelőhelyek helyrajzi szám szerinti felsorolását a 3. melléklet tartalmazza.

Fonyódi régészeti feltárásokból előkerül leletanyagok

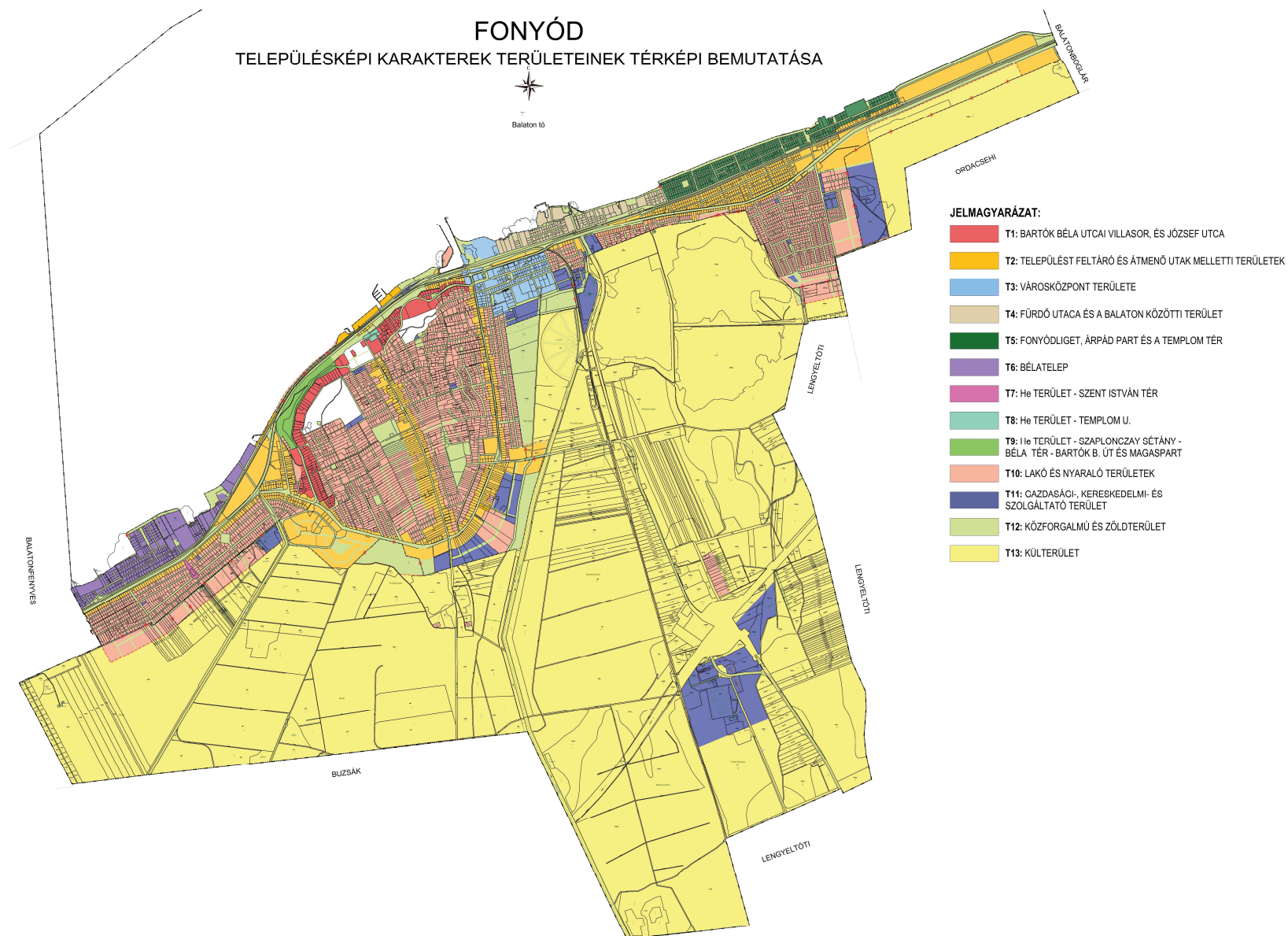
A vár helyén volt az Árpád-kori Fonyód települése, a templommal és temetővel. Ez Fonyód legjelentősebb régészeti öröksége, melynek feltárása csak részben történt meg. Teljes területe 135X125 méter, 1,69 hektár. Az árkon belüli terület 100X112 méter, 1,1 hektár. A templom és közvetlen környéke kivételével sem a vár, sem a falu, sem a temető nem lett régészetileg feltárva.

LELŐHELYEK

LELŐHELYSZ.	NÉV	AZONOSÍTÓ
1.	FEKETEBÉZSENY II.	32536
2.	VASÚTI-DÚLÓ/6/01	55296
3.	FEHÉR-BÉZSENY	26676
4.	FEHÉRBÉZSENY	32535
5.	FEHÉRBÉZSENY67/01	55183
6.	FEKETEBÉZSENY - PUSZTA 1.	49321
7.	FEKETEBÉZSENY - PUSZTA 2.	49320
8.	FEKETEBÉZSENY - PUSZTA, FÖLDVÁR	49317
9.	FEHÉRBÉZSENY - PUSZTÁTÓL É-ÉK-RE	26678
10.	TÜSKÉS-TÁBLA, 1.LELŐHELY	49526
11.	TÜSKÉS-TÁBLA, 2.LELŐHELY	49528
12.	TÜSKÉS-TÁBLA, 3.LELŐHELY	49530
13.	GARAI TELKE	26653
14.	RIPKA F. UTCA KÖRNYÉKÉN	26671
15.	BÁNKÖVI-BEREK	26662
16.	HEGY ÉS NAGYBEREK TALÁLKOZÁSÁNÁL	26664
17.	BÉLATELEP-BALASSI BÁLINT U.	20400
18.	TURUL UTCA	26672
19.	FONYÓDI HEGYTŐL DNY-RA	26679
20.	FONYÓDI HEGYTŐL KOPASZDOMBIG HÚZÓDÓ NYÚLVÁNYON	26680
21.	VÁRHEGY	54136
22.	HEGY ÉK-I RÉSZÉ	26660
23.	KELETI HEGYTETŐ ELEJE	20399
24.	KUPA VEZÉR U.	26687
25.	HOMOKBÁNYA	39807
26.	SZABÓ LŐRINCZ U.	22675
27.	LISZT F. ÉS JÓZSEF U. TALÁLKOZÁSÁNÁL	26685
28.	VÁRHELY	39778
29.	SÁNDOR U. 26. (VOLT ÁFÁ SZ TELEK)	30417
30.	SÁNDORTELEP	26658

4. TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK FONYÓDON

Településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területek lehatárolása, a településképi, arculati jellemzők és településkarakter bemutatása

Fonyód Város eltérő karakterű területeit alapvetően az egyes településrészek – előzőekben már ismertetett – történelmi kialakulása, eltérő történelmi korszakainak jegyei határozzák meg.

Egy-egy városrész funkcionalitásból adódó sokszínűsége, beépítési típusa, magassága, a beépítési egység városszerkezetben betöltött szerepe és kapcsolata, valamint tömegének térben való elhelyezése a domborzati viszonyok és természeti közeg vonatkozásában is meghatározó.

A város településképi az egyes településrészek épített és természeti környezetének vizuális megjelenése határozza meg, így a természetes környezet, a település megjelenése a tájban, a jellegzetes épülettípus, tömegformálás, homlokzat kialakítás, a homlokzati anyaghasználat és növényzet is jelentősen formálja.

A város számára építészeti szempontból kiemelt jelentőséggel bíró területek, melyek vagy a Balaton felőli feltárlásuk miatt, vagy a bevezető és feltárló utak mentén betöltött megkülönböztetett szerepük miatt, vagy a turisztikailag frekvenciát elhelyezkedésük révén fokozott tervezői odafigyelést igényel a minőségi építészet színvonal kialakításának, illetve megtartásának érdekében.

A településképi szempontból meghatározó területként (T) azok a területek kerültek lehatárolásra, amelyek fenti jellemzők alapján hasonló építészeti jellemzőkkel, karakterrel rendelkeznek.

A minőségi beavatkozások, építkezések biztosítása érdekében a T területeken főépítészeti egyeztetés és konzultáció - a rendeletben meghatározott esetkörben -kötelező.

Fonyód településképileg meghatározó területei:

- **T1:** Bartók Béla utcai villasor és József utca
- **T2:** Települést feltárló és átmenő utak melletti területek
- **T3:** Városközpont területe
- **T4:** Fürdő utca és a Balaton közötti terület
- **T5:** Fonyódliget, Árpád part és a Templom tér
- **T6:** Bélatelep
- **T7:** He terület – Szent István tér
- **T8:** He terület – Templom utca
- **T9:** He terület – Szaplanczay sétány – Béla tér – Bartók B. út és magaspart
- **T10:** Lakó és nyaralóterületek
- **T11:** Gazdasági-, kereskedelmi- és szolgáltató terület
- **T12:** Közforgalmú és zöldterület
- **T13:** Külterület

T1: Bartók Béla utcai villasor és József utca

A településkép vízfelőli rálátását meghatározó, a magaspart tetején húzódó beépítés területe. Turisztikailag kiemelten fontos terület, melynek kiemelt építészeti minőségét biztosítandó a tájba illesztés és a vízpart felőli rálátás. Ennek érdekében a hagyományos utcaképek és igényes minőségi építészet biztosítása települési közügy.

Telkek

- Jellemzően nagy telkes,
- jellemzően szabadonálló beépítés;
- telken belül nagy zöldfelülettel;
- telkek kerítettek.

Épület

- Jellemzően többszintesek;
- tetőformálásuk összetett, magastetős,
- alaprajzilag is összetett,
- homlokzatán többféle szín, anyag és nyílászáró méret is megjelenik.

Közterületek

- A villák érdekes és változatos hangulatot kelt az utca túloldalán húzódó egyszerű, természetes sétánnyal szemben.
- A hangulatot nagyban befolyásolja a területre jellemző idős tölgy és feketefenyő elegye.

Problémák

- vízelvezetés,
- parkoló hiánya;
- a beruházók egyéni ízlésvilága, érdeke.

T2: Települést feltáró és átmenő utak melletti területek

A településen áthaladó főút, feltáró utak menti ingatlanok tartoznak ide. Változatos épületállomány, homlokzat és korlenyomat jellemzi. A többféle épület igazán változatos településképet eredményez, nem tükrözi tervezettséget, inkább az organikus fejlődést. Oldalhatáros és szabadonálló beépítés az uralkodó. Az utcaképet egységgé szervezi az utat kísérő növényesítés.

Telkek

- Jellemzően kistelkes,
- oldalhatáros és szabadonálló beépítés.

Épület

- földszintes és többszintes épületek egyvelege
 - egyszerű tömegű, általában magastető, üzletek megjelennek az utcafronton;
- homlokzatuk az építés korára jellemzően semleges.

Közterületek

- kevés zöldfelület, inkább csak utcákat kísérő zöldsávok és azok fásítása;
- sok a burkolt felület (parkolók, feltáró utak);
- utcabútorok (buszmegállók, padok, hulladékgyűjtők, kerékpártámaszok stb.) jellemzőek.

Problémák

- elavult homlokzatok;
 - melléképületek, melléképítmények esetleges elhelyezése,
 - kerítések kialakítása szabályozatlan,
 - klímaegységek esetleges elhelyezése;
- üzletek feliratai, cégérek, üzletportálok matricázása harsány, hivalkodó.

T3: Városközpont területe

A település központja, turisztikailag kiemelt terület, melynek kiemelt építészeti minőségének biztosítása érdekében szükséges azok védelme. A város szórakoztató központja, funkciójából adódóan ez terheket is jelent a városnak. Fonyód településközpontjának épületei igazán sokfélék, változatosak, a különböző építészeti stílusait megjelenítő, divatos formavilággal. Igényesen kiépített közterületek, azokat sokszínű növényvilág teszi kedvessé, barátságossá a városba érkező turista számára. gyalogosokat tágas, jó minőségű burkolt felületek szolgálják, csakúgy a gépjárműforgalmat.

Telkek

- változatos telekméret, túlnyomó részben nagy ingatlanok (intézmények, szolgáltató létesítmények telkei)
- jellemzően szabadonálló beépítés;
- telken belül kevés minimális zöldfelülettel;
- telkek nem kerítettek.

Épület

- Jellemzően többszintesek;
- változatos tömegű, homlokzatú épületek
- üzletek megjelennek az utcafronton.

Közterületek

- igényesek, felújítottak,;
- kevés zöldfelület, inkább csak zöldfoltok;
- sok a burkolt felület (parkolók, gyalogos felületek);
- utcabútorok (buszmegállók, padok, hulladékgyűjtők, kerékpártámaszok stb.) jellemzőek.
- parkolók jellemzően a közterületeken találhatók.

Problémák

- az utcai homlokzatok megjelenése, illeszkedése (anyaghasználat, tömegalakítás, stb.)
- kerítések helyzete,
- az épületekhez kapcsolódó közterületek használata (pl. vendéglátó egységek előtt).
- reklámok elhelyezése, stílusa, stb.

T4: Fürdő utca és a Balaton közötti terület

A település parti szakaszának jellemzően beépítésre szánt, kiemelt területe, mely építészeti minőségének biztosítása érdekében szükséges annak védelme. A nyaraló vendégek számára vegyesen nyaralók, társasüdülők és apartmanok találhatók itt. Egy részük felújított, más részük a mai igényeknek, stílusnak megfelelően épült. Jellemzően a vízpart közelében a cserélődő vendégkör számára kialakított kereskedelmi szálláshelyek, vagy bérbe adott apartmanok területe.

Telkek

- Vegyes telekméretetek jellemzők: üdülők számára nagy telkeken, nyaraló épületek kis telkeken helyezkednek el,
- üdülőtelkek általában túlépítettek,
- szabadonálló beépítés;
- rendezett zöldfelületek.

Épület

- Épület általában többszintesek, négy-öt szintes apartmanházak,
- lapostetős épületek is megtalálhatók,
- homlokzatuk az építés korát tükrözik – modern építészet megfigyelhető.

Közterületek

- utcákat kísérő zöldsávok jellemzők, néhol fásítással,
- parkolók jellemzően a közterületeken találhatók,
- utcabútorok szinte nincsenek.

Problémák

- eltérő épület magasságok,
- Balaton látványának kitakarása,
- parkoló problémák,
- sajtos építmények, műtárgyak elhelyezésének problémája.

T5: Fonyódliget, Árpád part és a Templom tér

A település azon parti szakasza, ahol hétvégi házas, üdülőházas ingatlanok találhatók. A Balaton közelsége szinte minden épületen észrevehető, az alaprajzi elrendezés, tömegképzés mind a víz könnyű megközelíthetőségére koncentrál. A Balaton, mint rálátás fontos szerepet játszik ezen a területen az épületek kialakításánál.

Telkek

- Jellemzően kistelkes,
- jellemzően szabadonálló beépítés;
- telken belül kevés zöldfelülettel;
- telkek kerítettek,
- parkolás vegyes, általában telken (nyári szezonban lehet megnövekedett igény, amit közterületen való parkolással oldanak meg).

Épület

- Nagyrészt földszintesek, de találkozhatunk kétszintes épülettel is.
- A szín- és anyaghasználat egységesnek mondható.

Kiemelendő településképi esztétika szempontból a dús növényzetek, illetve a gondozott kertek.

Közterületek

- négyzetrácsos vonalvezetésű utcahálózat, tömbön belüli „közök”;
- viszonylag keskeny utcák,
- utcabútorok nem jellemzők.

Problémák

- a part felőli homlokzatok összhangjának hiánya,
- nem túl esztétikus melléképítmények látványa,
- az épületekhez kapcsolódó közterületek használata a Kápolna téren,
- reklámok elhelyezése a közterületen,
- a fásított utcák minimálisak, illetve a kiveszett fák nincsenek pótolva.

T6: Bélatelep

A település nyugati part szakaszának, a vasúttól a vízpart felől eső üdülő területe, melynek a közterület (strand) és a vízpart felőli látványa miatt szükséges a védelme. Hétvégi házas és üdülőházas ingatlanok jellemzik, illetve a nagyobb telkeken az apartman házak, üdülők.

Telkek

- Telkek mérete vegyes,
- jellemzően szabadonálló beépítés.

Épület

- Jellemzően földszintesek, az apartmanok többszintesek,
- egyszerű tömegű épületek,
- többségében magastetős épületek, de lapostetős épületek is előfordulnak.

Közterületek

- szabályos vonalvezetésű utcahálózat,
- parkolás telken belül, de egyre gyakoribb probléma a közterület parkolás célra történő igénybevétele (főleg nyári szezonban).
- utcabútorok (szinte nincsenek).

Problémák

- a part felőli homlokzatok összhangjának hiánya,
- presztízs építészet megjelenése miatt nagyok a minőségi kontrasztok;
- melléképítmények esetleges elhelyezése és igénytelen megjelenése;
- az épületekhez kapcsolódó közterületek használata a Kápolna téren,
- reklámok elhelyezése a közterületen,
- közterek fásítása hiányos vagy nincs.

T7: He terület – Szent István tér

Az 1930-as években épült római katolikus templom és annak környezete. A templom kertjében kőkereszt és harangláb található, valamint egy terméskő szobor -barlang, Mária szoborral. A templom környezet zöldterület, értékes faállománnyal, kerek kútja.

Telkek

- A templom a telkén szabadon álló beépítéssel áll.
- funkciót kiszolgáló burkolt felület,
- értékes faállomány található.

Épület

- Szépen felújított, modern jegyekkel ellátott épület,
- visszafogott, harmonikus színhasználat jellemzi,
- magastető.

Közterületek

- nagy zöldfelület, idős fák mellett a pótlás, az új fásítás is jelen van;
- utcabútorok (padok, hulladékgyűjtők.) jellemzőek.

Problémák

- A Szent István tért körülvevő utcák útburkolatának javítása indokolt,
- utcabútorok felújítása, cseréje javasolt, tovább újak telepítése (pl. kerékpártartó, információs tábla, virágtartó ládák/dézsák, stb.),
- tér elavultsága (javasolt rekonstrukciója).

T8: He terület – Templom utca

A Templom utcában áll a római katolikus templom, mely 1909-ben épült. A templomot 1920-ban és 1937-be bővítették. Mellette áll az 1939-ben épített harangláb. Közeliében a katolikus plébánia épülete, épült 1920-ban, földszintes, szuterénes, tagolt tömegű épület kovácsoltvas kerítéssel. Kertjében talapzaton álló műkő Jézus szobor, templomkertben faragott Jézus szobor a kereszten. A templomtól nyugatra földszintes tetőtér beépítéses villaépület áll. A templomot felújították, állapota műszakilag megfelelő. Plébánia műszaki állapota is jó.

Telkek

- viszonylag nagy.
- szabadonálló beépítés.

Épület

- Alaprajzilag összetett.
- visszafogott színhasználat..

Közterületek

- Igényes burkolt (tér) felület.
- kevés parkoló,
- minimális utcabútor.

Problémák

-

T9: He terület – Szaplenczay sétány – Béla tér – Bartók B. út - magaspart

Páratlan kilátás nyílik a sétányról a Balatonra. A közelmúltban szépen, igényesen felújított sétány hangulatában harmonizál a közvetlen közelében található villaépületekkel. Kicserélésre kerültek az utcabútorok, a táblák, felújításra kerültek a szobrok, emlékoszlopok, kiépítésre került a közvilágítás. Jelenleg mint a helyiek, mint a turisták számára egy vonzó úticél.

Telkek

nem releváns

Épület

- Villa építészet korának szellemében, összhangban a Bartók B. utcában lévő villaépületekkel

Közterületek

- igényes burkoltfelület
- nagy zöldfelület, értékes tölgy és feketefenyő állománnyal,
- stílusban, anyaghasználatban harmonizáló utcabútorok.
- Parkolás közterületen.

Problémák

- kevés parkoló,
- vízelvezetés csak részben megoldott.

T10: Lakó és nyaraló területek

Fonyód családiházak és hétvégi házak épületei területen vegyesen találhatók. Az utcák többnyire szélesek, zöldsávval a járdák mellett. Általában magastetősek az épületek és ízléses homlokzati kialakítással, rendezett kerttel rendelkeznek. Az egységes utcaképet csak néhány helyen bontja meg egy-egy magasabb lakóház. A homlokzati felületek vakoltak, a nyílászárók többnyire fából készültek, de egyre gyakoribb a műanyag nyílászárókra való cseréjük, a tetőfedésre általában a cserepet használták. A kerítések jellemzően áttörtek és a magasságuk nem haladja meg a szemmagasságot.

Telkek

- Jellemzően kistelkes ingatlanok;
- jellemzően szabadonálló- vagy oldalhatáros beépítés;
- telken megfelelő zöldfelülettel;
- telkek kerítettek;
- parkolók jellemzően telken belül.

Épület

- Szintszámuk eltérő;
- Változatos tömegű, jellemzően magastetős épületek;
- Tetőidomok változatosak, illeszkedésük az utcavonalhoz nem jellemző;
- homlokzatuk jellemzően vakolt, az építés korára jellemző, ezért nagyban különböznek egymástól.

Közterületek

- négyzetrácsos vonalvezetésű, de a domborzathoz igazodó utcahálózat;
- településrészenként egy-két nagyobb zöldterület (parkok, terek);
- nyári időszakban parkolási problémák, ezért itt nem jellemző az utcai fásítás;
- utcabútorok hiányosak az utcákon, inkább csak a tereken, parkokban jellemző.

Problémák

- elavult homlokzatok;
- kevés zöldfelület;
- melléképítmények esetleges elhelyezése és igénytelen megjelenése;
- rendezetlen utcaképek a kerítések illeszkedésének hiánya miatt;
- harsány színválasztás (héjazaton is);
- légvezetékek, műtárgyak, sajátos építmények rendezetlen, látványt rontó elhelyezése,
- reklámok szabálytalansága.

T11: Gazdasági-. kereskedelmi – és szolgáltató terület

A település működéséhez szükséges közintézmények (pld. iskolák, egészségügyi szolgáltatások, közigazgatás stb.), szolgáltató létesítmények (kereskedelmi létesítmények, posta, piac, vásártér stb), illetve a gazdasági tevékenységek (telephelyek) területeinek karaktere.

Telkek

- Eltérő méretű ingatlanok;
- Ingatlanok beépítettsége jellemzően magas;
- szabadonálló- vagy oldalhatáros beépítés;
- telkek jellemzően kerítettek;
- parkolók jellemzően telken kívül is szükségesek.

Épület

- Szintszámuk eltérő;
- Változatos tömegű, jellemzően magastetőű épületek;
- Tetőidomok változatosak, illeszkedésük az utcavonalhoz nem jellemző;
- homlokzatuk változatos, a funkciókra jellemzően igényes vagy kevésbé igényes.

Közterületek

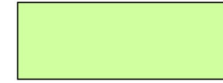
- Intézmények környezetében rendezett;
- Gazdasági telephelyek körül nem jellemző a közlekedési területen kívüli közterületalakítás.

Problémák

- Parkolási problémák intézmények környezetében;
- légvezetékek és látszó közműlétesítmények.

T12: Közforgalmú és zöldterület

Jellemzően egybefüggő, viszonylag nagy kiterjedésű zöldfelületet alkotó területek, melyek alaprendeltetésükön túl rekreációs, vagy kondicionáló zöldfelületi elemként jelennek meg, így pozitív, kiegyenlítő klimatikus hatással bírnak a városra. A zöldterületek településképi szempontból is meghatározóak, elszórta vagy helyenként összefüggő rendszert alkotó egységek. A zöldterületek további hálózatos kialakítására, az egyes elemek zöldfelületi összekapcsolására kell törekedni. Funkciójukat tekintve a legkülönbözőbb területhasználatok tömörülnek ebbe a karakterbe: közparkok, sportterületek, strandok, temető, védelmi zöldfelületek (pl. élővizek, ivóvíz kutak és létesítmények védőterületei), belterületi erdők és egyéb közterületek (pld. utak) stb.)

Telkek

- jellemzően nagy alapterületűek;
- beépítésre nem szánt ingatlanok, igen csekély; szabadon álló beépíthetőséggel;
- ingatlanon belül elkülönülő funkciók (játszótér, sportpálya, pihenőkert stb.); jellemzően nem kerített.

Problémák

- eszközök és utcabútorok állagromlása;
- növényállomány elöregedése.

Épület

- épület jelenléte nem jellemző (kivéve strandok, sportterület és ravatalozó);
- funkcionális igényrel megjelenő kisépítmények: mosdó, esőbeálló, kilátó stb.;
- alacsony építménymagasságok (kivéve sportcsarnok és kilátó).

Közterületek

- változatos, szabálytalan útrendszert, tervezett parkok;
- növények intenzív jelenléte;
- utcabútorok jellemzőek (padok, információs táblák stb.).

T13: Külterület

Belterületen kívüli területek, melyeken nem meghatározó az épített környezet. (pld.: mezőgazdasági területek, külterületi erdők, vízgazdálkodási területek stb.)

Telkek

- jellemzően nagy alapterületűek;
 - beépítésre nem szánt ingatlanok, igen csekély, szabadon álló beépíthetőséggel;
- jellemzően nem kerített.

Problémák

- építmények megjelenésének tájba illesztése.

Épület

épület jelenléte nem jellemző.

Közterületek

nem jellemző.

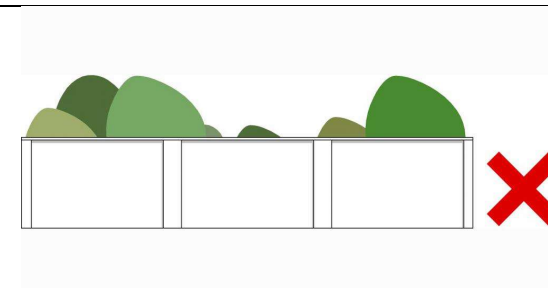
5. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

5.1 Belterületre vonatkozó általános építészeti ajánlások

Ebben a fejezetben a településképi illeszkedést biztosító javaslatokat gyűjtöttük össze. A kézikönyv egyik fő célja a településképi minőségi formálása. Sematikus ábrákon mutatjuk be **elsősorban a lakossági építkezések** segítésére az ajánlásokat és az óvásokat. A következő fejezetben, a jó példának egy-egy fényképet is csatolunk, hogy még egyértelműbb legyen mindenki számára.

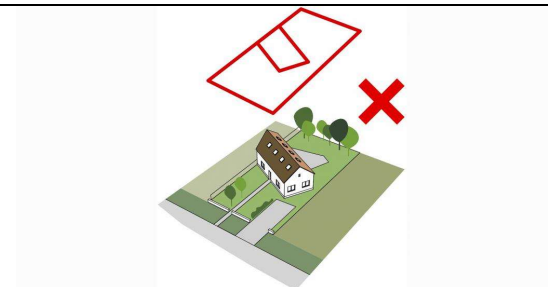
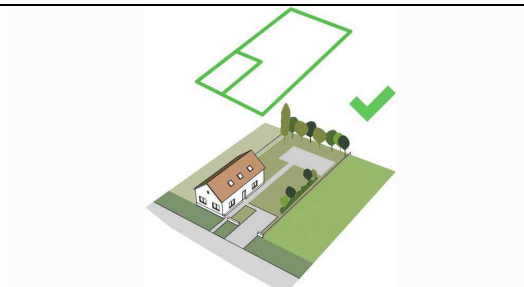
Kerítések

A település területén – a gazdasági telephelyek kivételével – nem megengedett a tömör kerítés. Legalább 50%-ban áttört kerítést kell építeni. Ha szeretnénk, hogy az ingatlanra ne lássanak be a közterületről, úgy javasolt a kerítésen belül a sövény telepítése.

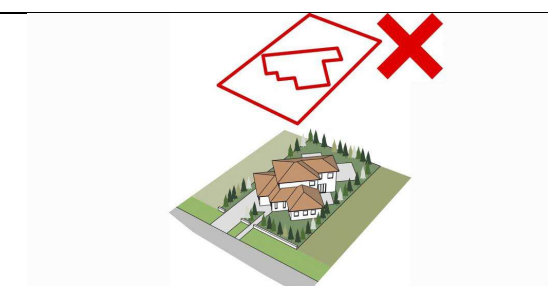
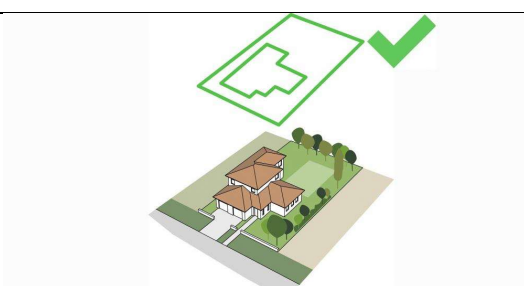
Oldalhatáros beépítés telepítés

Település egy részén jellemző a telekhatárhoz illesztett beépítés. Ilyenkor a hagyományos, a telekrendhez illeszkedő beépítést alkalmazzunk, kerüljük a településképi nem illő elhelyezést, mert az disszonanciát szül.

Szabadonálló beépítés telepítés

Település egy részén jellemző a szabadon álló beépítés. Ilyenkor is jellemző a hagyományos, a telekrendhez illeszkedő beépítés, kerüljük a településképi nem illő megoldásokat, mert az disszonanciát szül.

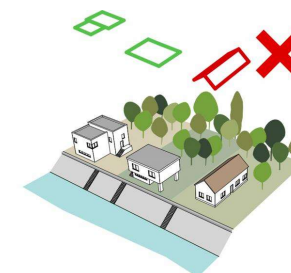
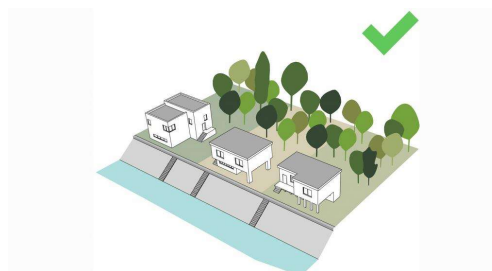
Tetőforma

Egyes településrészekben a magastető beépítés a jellemző. Azonos, vagy hasonló hajlásszögű tetőknél egységes utcakép jön létre.

Somogyban a 38-45 fokos hajlásszögű a történetileg kialakult szerkezet, ennek elsősorban éghajlati okai vannak: a tető túlnyúlása nyáron árnyékol, télen azonban beengedi a napfényt az épületbe.

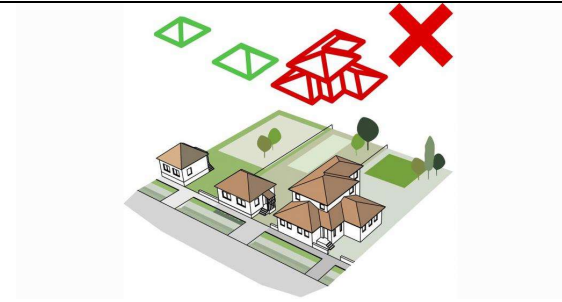
Fonyód üdülőterület, így a magastetőkre a 30-45 fokos hajlásszög alkalmazása az elvárás. A túl meredek vagy a túl lapos hajlásszögű tető idegen a Balatonpart építészetétől, így az kerülendő.

Fontos azonban annak érzékelése is, hogy a településen nem idegen a lapostető kialakítás, egyes esetekben ezt tekinthetjük irányadónak, követendőnek.

Tetőidom

Már az épület alaprajzi kialakításánál törekedjünk az egyszerű tetőformák kialakítására. Ettől nem csak nyugodtabb épülettömeg alakítható ki, de műszakilag is biztonságos (kevesebb vápát magába foglaló) tetőzet alakítható ki. Az összetett tetőidomoknak nincsenek táji, történeti előképei a vidéki építészetben.

Épületek magassága

Az épületek magasságának kialakításakor az épített környezethez igazodva a valós magasságoknak is meg kell felelni, ezért

Fonyódon nem megengedett, hogy valamely homlokzati nézeten 2 szintnél nagyobb magassági különbség alakuljon ki.

A környezetüktől lényegesen magasabb épületek kirívóan zavaróak az utcaképben. Üzenetértékük gyakran rossz, hivalkodó.

Épületek színezése

Bármely települési karakter esetében a színek megválasztásánál törekedni kell a karakterre jellemző színezésre és anyaghasználatra.

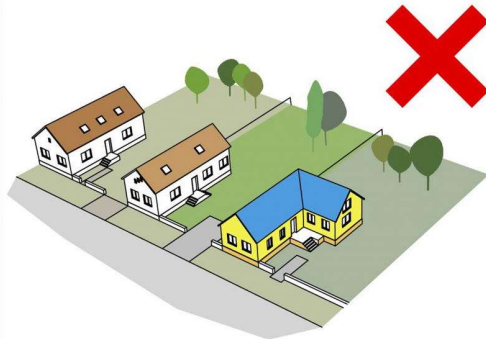
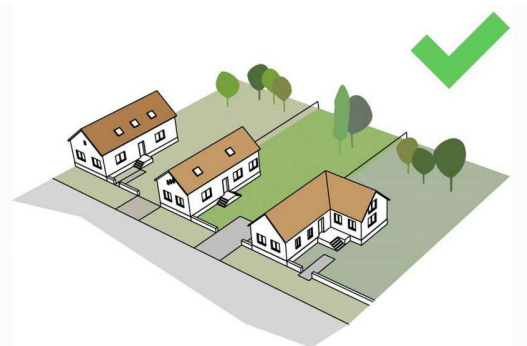
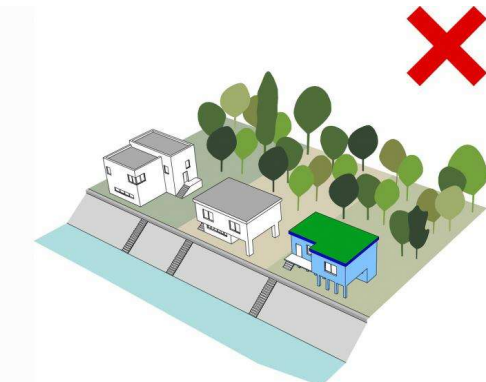
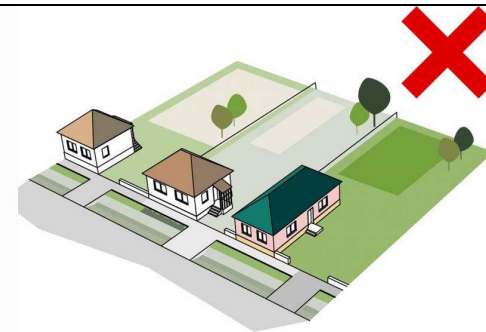
Fontos annak vizsgálata, hogy az épületünket a környező épületekkel színharmóniában tervezzük, és hogy az épületünk színezése illeszkedjen a táji környezethez is.

Eltérő építészeti korszakok eltérő színeket részesítettek előnyben, de általánosságban elmondható, hogy a magyar építészetet a visszafogott, halvány színek használata jellemezte. Preferált színek: fehér, sárga, szürke, földszínek.

Fontos felhívni az építtető figyelmét, hogy a szín kiválasztásán túl figyelni kell az egyes színek telítettségének és intenzitásának mértékére is!

Harsány (túl telített és túl intenzív) színek kerülendők, inkább a tört- és pasztell színű árnyalatok javallottak.

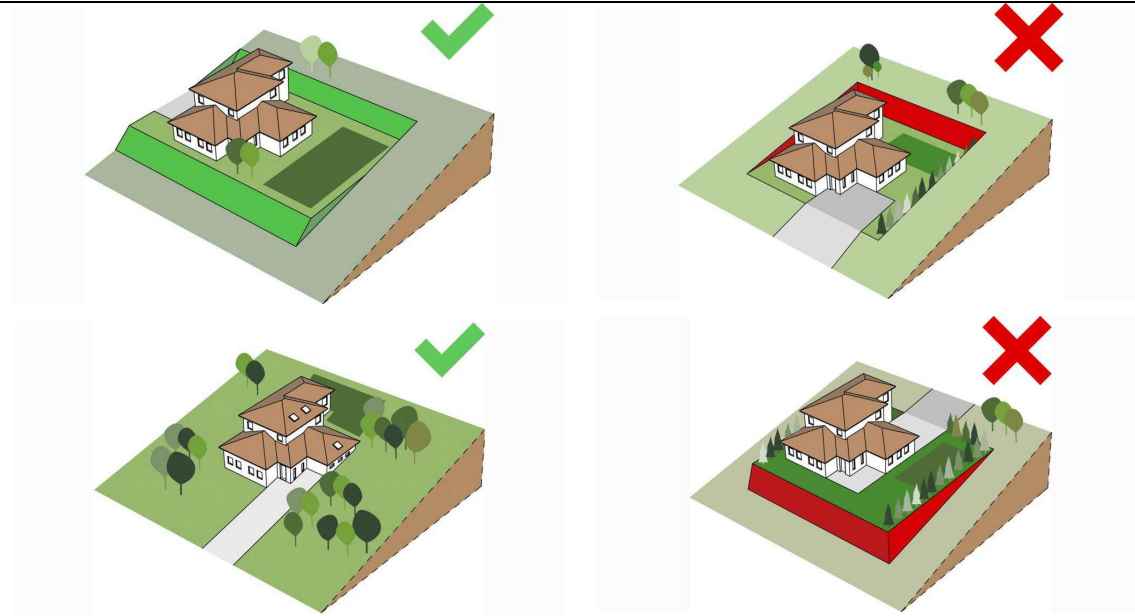
Ez fokozottan érvényes a vízpart felől feltároló településképek alkotóelemeire.

Tereprendezés – építkezés lejtős területen

Fonyód belterületének egy része domborzatilag változatos, az építési telkek egy része lejtős. Az épületek elhelyezésekor törekedni kell az olyan épületek tervezésére, melyek illeszkednek a terepadottságokhoz.

Kerüljük a természetellenes bevágásokat és feltöltéseket, a túl magas támfalakat. Oldjuk a terepet teraszokkal, tereplépcsőkkel.

Közterületek alakítása

Utcák kialakításánál törekedni kell a zöldfelületek kialakítására és a fásításra – a közművek nyomvonalát ennek megfelelően kell kialakítani.

Bontható szilárd burkolatok építésével az esetleges javítások után a burkolt felületek esztétikusan helyreállíthatók.

Fenti építészeti útmutató irányadó. A kötelező előírásokat a jelen arculati kézikönyv alapján elkészült, **a településképp védelméről szóló** önkormányzati rendelet tartalmazza.

5.2 Tájhasználati ajánlások

- Termőföldjeinket műveljük és alkalmazzunk másodvetéseket.
- Ismerjük meg a helyes, mai gazdálkodási gyakorlat mesterfogásait (gazdálkodók részére indított oktatási és képzési programok). A biológiai sokféleség (biodiverzitás) megtartása és növelése érdekében a mezőgazdaság környezet szennyező hatásainak csökkentése (műtrágya és növényvédőszer-felhasználásának csökkentése), vizes élőhelyek rehabilitációja (művelés alól hosszú távra való kivonása, földterületek rekreációs céllal való hasznosítása, stb.).
- Létesítsünk mezővédő erdősávokat a fonyódi termőtajon. Használjuk ki az erdősávok kedvező hatásait.
- Tartsuk fenn a mezsgyét fasorokkal, cserjékkel!
- A lejtéviszonyoknak megfelelő művelési módot válasszunk, csökkentsük az erózió káros hatásait.
- Kerüljük az idegenhonos, erőszakosan terjedő növényfajok alkalmazását. Védett területeken törekedjünk azok visszaszorítására, kiemelten a zöld juhar teljes kiirtására!
- Az erdőgazdálkodás során honos, vegyes korú állományok kialakítására törekedjünk!
- Kiemelt fontosságú a védett élőhelytípusok (pl.: Pogány - völgyi patak és környéke) kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása. A védett állatfajok élőhelyül szolgáló láprétek megőrzését biztosítani kell. A kezelésüket elsősorban kaszálással kell biztosítani.
- A megmaradt vizes élőhelyek természetesnek megfelelő vízellátását biztosítani kell, különös tekintettel a terület mocsárrétekkel és láperdőkkel borított részein. Sásrétek kaszálása csak természetvédelmi érdekből megengedett.
- Abiotikus katasztrófák (tűzkár) elhárítása.

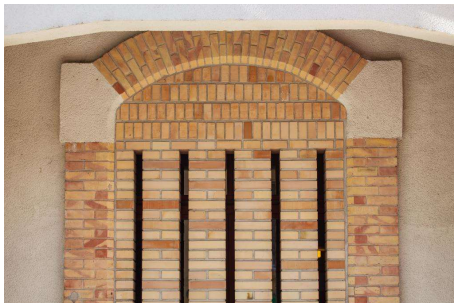
Kisfészkeű aszat

Télisás

6.JÓPÉLDÁK (LTK fotógyűjteményéből)

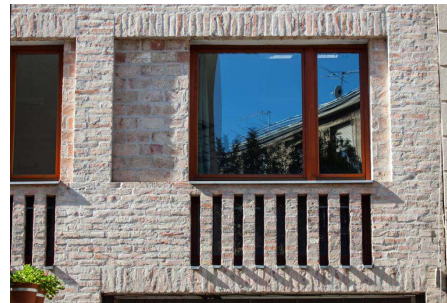
Kortárs módon megfogalmazott homlokzati részek:

Hagyományos vakolat és téglaburkolat

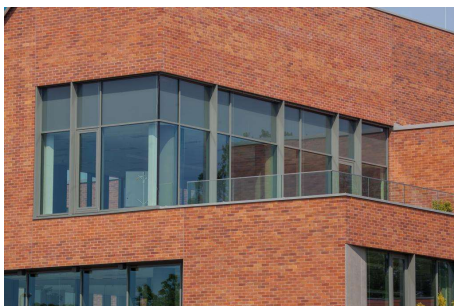
Hagyományos vakolat és téglaburkolat

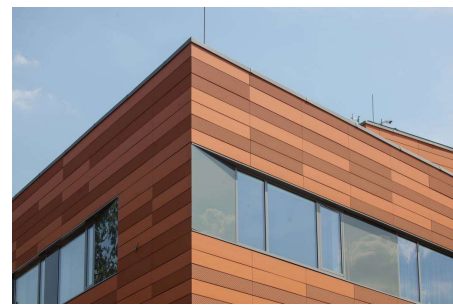
Rusztikus téglaburkolat

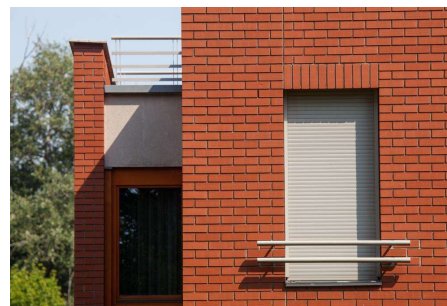
Kőlapburkolat

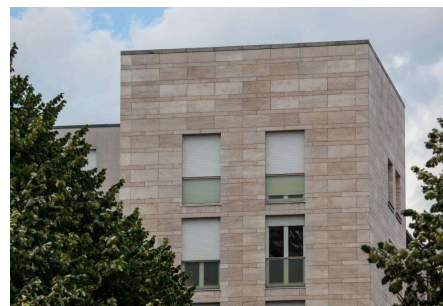
Téglaburkolat

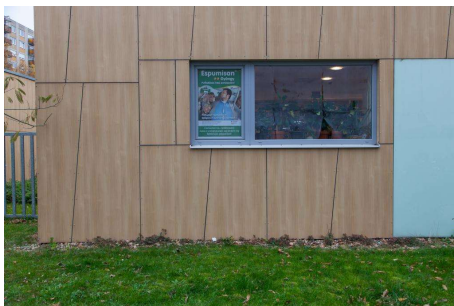
Építőlemez burkolat

Klasszikus klinkerburkolat

Hasított kőlap burkolat

Építőlemez burkolat

Színes üvegburkolat

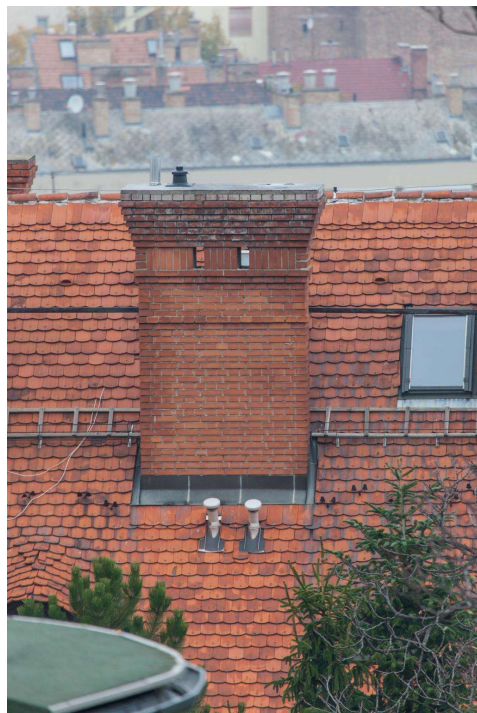

Szürke klinkerburkolat

Klasszikus klinkerburkolat

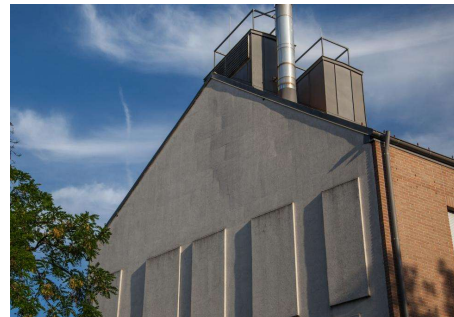
Kémények (Somogyra jellemzőek a galléros, fejezetes kémények):

Kerítések (a településen áttört kerítések építése javasolt):

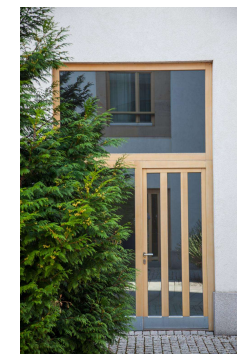
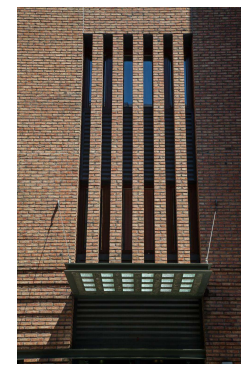
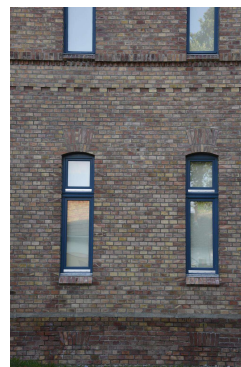
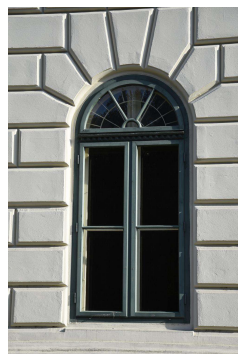
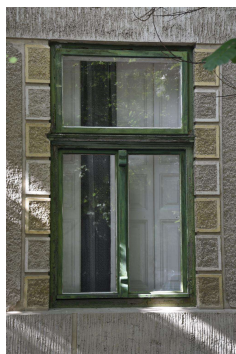
Hagyományos tömegformálás megjelenése új építések esetén:

Tetőfedések:

Nyílászárók:

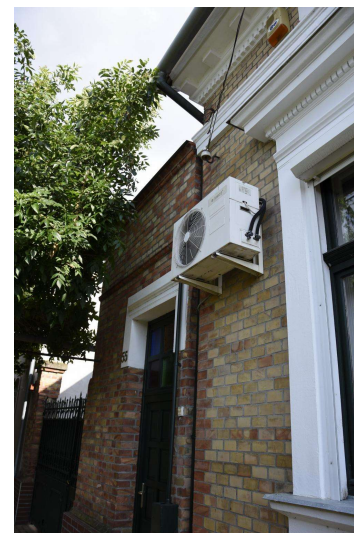

7. Sajátos építményfajták, reklámhordozók és egyéb műszaki berendezések

Sajátos építményfajták, műtárgyak, egyéb műszaki berendezések

A településkép védelme érdekében az alábbiakban leírtak az irányadók:

- a) Épületek közterületről látható homlokzatán:
 - közmű-, energia-, és hírközlő vezetékek és műtárgyak elhelyezése nem támogatott, illetve javasolt azok takartan történő kialakítása;
 - parabola antenna, légkondicionáló berendezés kültéri egysége, a mesterséges szellőztetés és az égéstermék kivezetés berendezései (kivéve tetőkémény), szerelvényeinek elhelyezése nem támogatott, illetve javasolt azok takartan történő elhelyezése;
- b) belterületen antenna és antennatartó szerkezet kizárólag közterületről nem látható módon létesíthető;
- c) közműlétesítmény önálló, föld feletti, szabadon álló építményként, takarás nélküli nem helyezhető el;
- d) új közműhálózat (villamos-, hírközlő- és kábel TV vezeték) építése, meglévő rekonstrukciója belterületen csak föld alatt kivitelezhető;
- e) közterületi műszaki berendezések elhelyezése esetén azok takarása élő növényzettel megoldandó;
- f) távközlési és hírközlési önálló torony csak külterületen helyezhető el, műemléki, helyi építészeti értékként védett épületen, területen és természetvédelmi területen távközlési, hírközlési torony nem helyezhető el;
- g) közterületen elhelyezésre kerülő berendezések, utcabútorok (pad, szemétyűjtő, stb.) esetén azonos RAL szín alkalmazandó.

Nem követendő példák:

Napelemek elhelyezés

Fonyódt előtérbe helyezi a megújuló energiák használatát, ezért támogatja mind a lakosság, mind a vállalkozások körében és a szolgáltatói szektorban - az egyre nagyobb igényként jelentkező - a napelemek használatát. Fontos, hogy a megújuló energiaforrások műtárgyainak elhelyezése mind a településrendezési, mind a településfejlesztési szempontokra figyelemmel (a telek alaprendeltetését, rendeltetésszerű használatát ne korlátozza) kerüljenek elhelyezésre, valamint településkép-védelmi szempontoknak is megfeleljenek.

A településkép védelme szempontjából a megújuló energiaforrások műtárgyainak elhelyezésének a főbb szempontjai a következők:

- a) elsősorban tetőfelületeken és tetőfelületként (pld. parkolók fedése, kerti tető, stb.);
- b) homlokzatokon önálló tartószerkezettel nem javasolt napelemek elhelyezése, esetleg fotovoltaiikus homlokzati felületként - kivéve ipari, gazdasági karakter területein;
- c) talajon történő elhelyezés nem támogatott, kivéve az ipari-gazdasági karakter területein, az övezeti előírások betartása mellett.

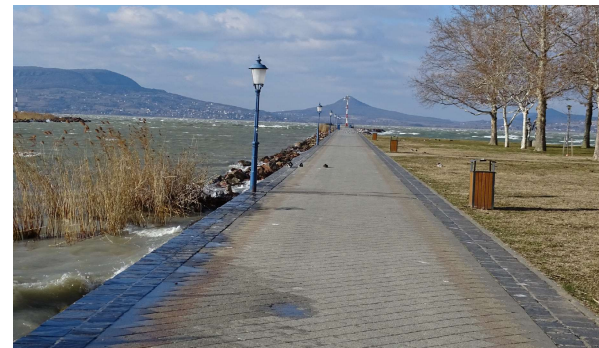
Követendő példák:

Közterületek alakítása

A közterületek és a közhasználat számára megnyitott ingatlanok burkolatát, berendezéseit (utcabútorok, világítótestek, kandeláberek, pavilonok, stb.) és a szükséges műtárgyakat (utak, hidak, átereszek, támfalak, vízfolyások, közművek stb.) az épületek jellegéhez, az utcák hangulatához igazodva lehetőség szerint egységesen kell kialakítani, megvalósítani.

Követendő példa:

Reklámhordozók

A településkép védelmének, arculatának megőrzése érdekében a településképi, közlekedési, vagyonbiztonsági, környezetvédelmi szempontok figyelembevételével a közterületen történő, illetve közterületről észlelhető reklámozási tevékenységet szabályozni szükséges. A vizuális környezetszennyezés egyik legfőbb oka a harsány, az ingerküszöböt túllépő reklámozási tevékenység. Ennek érdekében közterületen vagy közterületről látható helyen reklám és reklámhordozó csak úgy és olyan megjelenési formában helyezhető el, mely figyelembe veszi Fonyód építészeti és táji örökségét, mely megjelenésével aránytalanul nem sérti vagy akadályozza ezen értékek érvényre juttatását.

Fontos különbséget tenni az eltérő célú reklámozási tevékenységek között. A cél, hogy a közterületeken elhelyezett reklámhordozók bérelhető felületén jelenjenek meg a cserélődő tartalmú gazdasági reklámok, míg az épületek falán, illetve az ingatlanokon elhelyezett cégérek, cégtáblák, cégérszerű reklámtáblák/feliratok az adott épületben, illetve ingatlanokon folytatott tevékenységet jelölik, és ne terméket népszerűsítsenek, reklámozzanak.

Az erre vonatkozó irányelvek az alábbiak:

- a) A meglévő homlokzati architektúrát figyelembe kell venni;

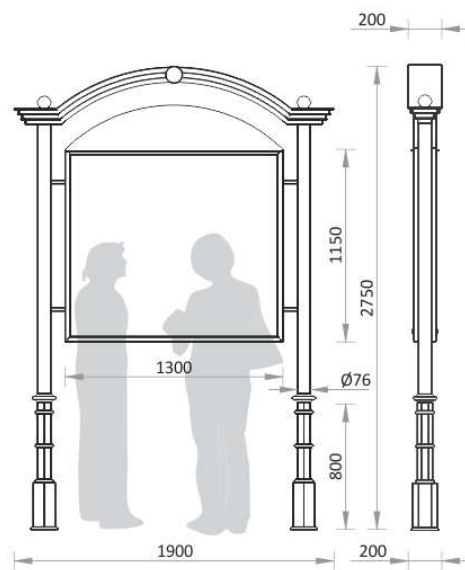

- b) A homlokzat színvilágához illeszkedő színek alkalmazandóak, az élénk színek kerülendőek;
- c) Üvegfelületre ragasztani nem lehet, a kirakatokkal szemben elvárás, hogy azok beláthatóak legyenek, árubemutatóra szolgáljanak;
- d) A reklámfelirat elsősorban a portál befoglaló méretén belül helyezhető el, kivételes esetben a portál feletti homlokzati sávban, oly módon, hogy méretében és elhelyezésében vegye figyelembe a homlokzat architektúráját;
- e) Kerülendő a táblaszerű, címfestett reklámfelirat, helyette a betűs felirat használata javasolt.

A reklámozási tevékenységek másik nagy csoportját azon hirdető-berendezések elhelyezése adja, melyek nem a helyben folytatott tevékenységek reklámozását szolgálják. Itt a település egységes megjelenést követel meg, ezért célszerű valamennyi reklámhordozó esetén minél kevesebb típust alkalmazni, figyelemmel a karbantarthatóság, egyszerűség, igényes megjelenés követelményeire. Az ilyen reklámozási tevékenységek esetében a településképi rendeletben elfogadott típusú és számú hirdető-berendezések állnak rendelkezésre.

8. Fotógyűjtemény

Rendezett udvar

Bartók Béla u. 54.

Fő utca 1.

Magaspart sétánya

Kiss István: Emberpár c. szobora (1960) a strandon

Vigadó tér

Magaspart sétánya

Kikötő, mólósétány

Kilátás

Kútház

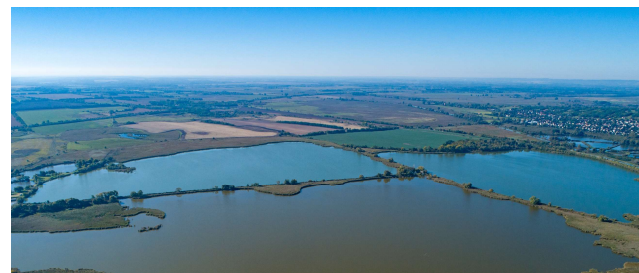
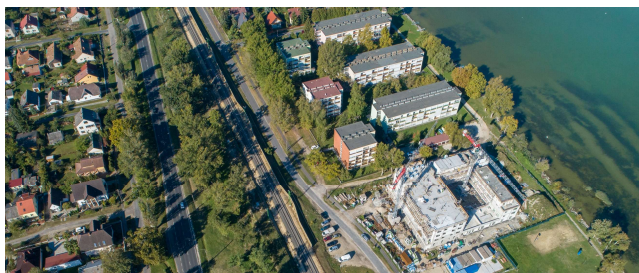
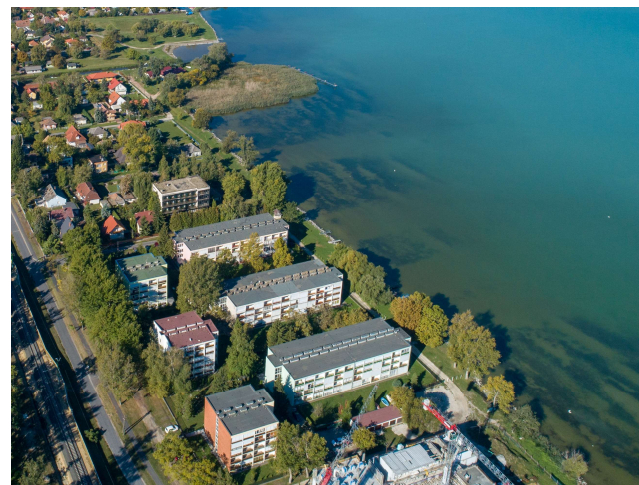
Bartók Béla u. 26.

Bartók Béla u. 58.

Rk. Templom

1.melléklet: Műemléki értékvédelem alatt álló örökség

01.	Sánc- és erődrendszer, erődtemplom romjai, Szent István u. 121.	NYIMÉK						
		4424 [15113]	7071					
		4424 [7868]	7078					
02.	Egykori présház, Lenke u. 21.	NYIMÉK						
		4423 [7867]	7014					
03.	Bélatelepi villasor, Bartók Béla utca 11112 [11621]	MJT						
		5956	6406	6415	6423	6430/1	6436/2	6700
		6022	6407	6416	6424	6430/2	6437	6701
		6025	6408	6417	6425	6430/3	6438	6702
		6026	6409	6418	6426	6431	6439	
		6027	6410	6419/1	6427	6432	6440	
		6028	6411	6419/2	6428	6433	6441	
		6029	6412	6420	6429/1	6434	6442	
		6030	6413	6421	6429/2	6435	6695	
		6031/1	6414	6422	6429/3	6436/1	6699	
MJT műemléki környezete		Mk						
11112 [15341]		6703/2						

Rövidítések:

- **NYIMÉK:** nyilvántartott műemléki érték
- **MJT:** műemléki jelentőségű terület
- **Mk:** műemléki környezet

2.melléklet: Helyi építészeti értékvédelem alatt álló örökség

A helyi egyedi védelem alatt álló épületek (H1) – 46 db

<i>Ssz.</i>	<i>cím</i>	<i>hrsz</i>	<i>védettség</i>	<i>védett érték neve</i>
<i>Fonyód-Bélatelep</i>				
001	Attila u. 34.	5100	H1	Villa
002	Attila utca 3.	5118	H1	Villa
003	Báthori u. 5.	5185	H1	Villa
004	Báthori u. 12.	5163	H1	Villa
005	Báthori u. 14.	5161	H1	Nevelőotthon főépülete
006	Bélatelep, Vasútállomás	5955/1	H1	Vasútállomás
007	József A. u. sarok	5956	H1	Vízmű épülete
008	József A. u. 4.	6022	H1	Villa
009	Wekerle Sándor u. 16.	5764	H1	Villa
010	Wekerle Sándor utca 103.	5457	H1	Villa
011	Nyár u.	5167	H1	Villa
<i>Fonyód Városközpont</i>				
012	Fürdő u.	8246/5	H1	Hajóállomás
013	Fürdő u. 3.	8252	H1	Galéria épülete
014	Fürdő u. 7.	8262	H1	Nevelő otthon épülete
015	Ady E. u. 1.	8229	H1	Középiskolai Kollégium
016	Szent István u. 2.	8111	H1	Villa
017	Szent István u. 33-35.	7410,7411	H1	Ikerház

018	Sándor u. 21.	7192	H1	Villa
019	Karácsony S. u. 32., 34.	8135, 8136	H1	Villa
020	Blaha L. u. 8..	8177	H1	Irodaépület
021	Dobó István utca 13.	7395/4	H1	Villa
<i>Fonyód - Településmag</i>				
022	Fő u. 1.	6716	H1	Villa (Madárház)
023	Fő u. 19.	6674/12	H1	Városháza
024	Fő u. 105.	6577	H1	Gatyás csárda
025	Templom u.	6718	H1	Hajba ház
026	Templom u.	6719	H1	Rk. templom
027	Szabadság u. 11	6757	H1	Villa
028	József u. 21.	6809	H1	Ref. És Ev. templom
029	József A. u. 14.	6796	H1	Kripta villa
<i>Fonyód – Településmag, Várhegy</i>				
030	Szent László u. 9.	6454/1	H1	Villa
031	Bartók Béla u. 22.	6440	H1	Zeneiskola
032	Bartók Béla u. 24.	6439	H1	Villa
033	Bartók Béla u. 26.	6438	H1	Villa
034	Bartók Béla u. 30.	6436/2	H1	Villa
035	Bartók Béla u. 38.	6433	H1	Villa
036	Bartók Béla u. 40.	6433	H1	Villa
037	Bartók Béla u. 46. a,b	6430/2,3	H1	Villa
038	Bartók Béla u. 46. c	6430/1	H1	Villa
039	Bartók Béla u. 48.	6429/3	H1	Villa

040	Bartók Béla u. 54.	6428	H1	Villa
041	Bartók Béla u. 58.	6426	H1	Villa
042	Bartók Béla u. 68.	6420	H1	Villa
043	Bartók Béla u. 74.	6417	H1	Villa
044	Bartók Béla u. 76.	6416	H1	Villa
045	Magay u. 26.	6125	H1	Villa
046	Magay u. 28.	6126	H1	Villa

A helyi egyedi védelem alatt álló homlokzatok (H2) – 5db

Fonyód Városközpont

047	Szent István u. 17.	7362	H2	Villa faoszlopos tornáca
048	Vasas u. 11.	7356	H2	Villa zárt verandája

Fonyód – Településmag, Várhegy

049	Bartók u. Kossuth erdő	6699	H2	Volt moziépület
050	Bartók Béla u. 28.	6437	H2	Villa nyitott terasza
051	Bartók Béla u. 62.	6425	H2	Villa homlokzati ornamentikája

A helyi egyedi védelem alatt álló objektumok (H3) – 16 db

Fonyód-Bélatelep

052	Kossuth L.-tér	5758	H3	Kőváza és kőpad
-----	----------------	------	-----------	-----------------

Fonyód Városközpont

053	Fürdő-Bajcsy u. sarka	8268	H3	Kerekas kút
054	Móló menti zöldterület	8248/5	H3	Szobor („Emberpár”)

Fonyód – Településmag

055	Fő u.	6736/1	H3	Kőkereszt
056	Fő u.	6562/2	H3	Kőkereszt

057	Fő u.	6547	H3	Szivattyús kút
058	Kisfaludy u. temető	6598/2	H3	Kőkereszt
059	József u. –Badacsonyi u. sarok	6784	H3	Kerítés
060	József u.	6808	H3	Walkó kilátó
<i>Fonyód – Településmag, Várhegy</i>				
061	Bartók Béla u.	6700	H3	Kútház, lépcsősor és kőpadok
062	Bartók Béla u.	6700	H3	Kő obelisz
063	Bartók Béla u.	6699	H3	Oszlopos szoborfülke
064	Fay András u.	6406	H3	Síremlék
065	Szaplonczay sétány	6700	H3	Szobor („Balatoni szél”)
066	Szaplonczay sétány	6700	H3	Kettőskereszt

A helyi védelem alatt álló területek (He) lehatárolása

Fonyód-Bélatelep			
Szent István tér	5684,	He	Rk. Templom és környéke
	5685		
Fonyód-Településmag			
Templom u.	6718,	He	Rk. Templom és környéke
	6719,		
	6721,		
	6766		
Szaplonczay sétány, Zichy Béla tér	6434	He	Szaplonczay sétány és Zichy Béla tér területe
Bartók Béla út és magaspart	6700		
	6702		
	6703/2		

A helyi jelentőségű természeti védelem alatt álló területek (Ht) lehatárolása

Ssz.	Megnevezése	Hrsz.	védelem típusa	kiterjedése
01.	Sípos-hegy	7233	Ht	21.086 m2
		7235		20.322 m2
		6809		2587 m2
02.	Várhegy	6404	Ht	52.967 m2
		6484		60.997 m2
		6405		1.254 m2
		6406		1.247 m2
		6407		1.136 m2
		6408		473 m2
03.	Kossuth-erdő	6696	Ht	33.151 m2

3.melléklet: Régészeti lelőhelyek

Ssz.	azonosító	név	hrsz
01.	32536	Feketebézsény II.	0122/5; 0123/43; 0123/44; 0123/47; 0123/48; 0123/51; 0123/52; 0123/55; 0123/56; 0123/69; 0123/70; 0124/1; 0125/11; 0125/3; 0125/6; 0125/8
02.	55296	Vasúti-dűlő/6701	0122/6; 0123/10; 0123/11; 0123/12; 0123/13; 0123/14; 0123/15; 0123/16; 0123/17; 0123/18; 0123/19; 0123/60; 0123/61; 0123/62; 0123/63; 0123/64; 0123/65; 0123/66; 0123/67; 0123/68; 0123/7; 0123/72; 0123/8; 0142/1; 0166/1
03.	26676	Fehér-bézsény	0154/3; 0155/1; 0155/2; 0155/3; 0155/4; 0155/5; 0172/1; 0175/4
04.	32535	Fehérbézsény	0123/70; 0153/11; 0153/13; 0153/16; 0153/20; 0153/21; 0153/25; 0153/27; 0153/29; 0153/3; 0154/3; 0155/1; 0172/1; 175/11
05.	55183	Fehérbézsény 67/01	0123/70
06.	49321	Feketebézsény – puszta 1.	0136
07.	49320	Feketebézsény – puszta 2.	0132/3; 0136
08.	49317	Feketebézsény – puszta, Földvár	0134; 0135; 0137
09.		Fehérbézsény – pusztától É-ÉK-re	0157/2; 0159/4; 0160/10; 0160/11; 0160/12; 0160/9; 0161; 0162; 0163; 0164/1; 0164/2; 0164/3; 0164/4; 0164/5; 0164/6; 0165; 0166/1; 0191; 0192/3
10.		Tüskés-tábla, 1. lelőhely	0185/3; 0187/2; 0189/11; 0190/2; 0190/3
11.		Tüskés-tábla, 2. lelőhely	0190/2
12.		Tüskés-tábla, 3. lelőhely	0181; 0190/2
13.	26653	Garai telke	032/2; 6275; 6276; 6295; 6301/10; 6301/11; 6301/12; 6301/13; 6301/14; 6301/15; 6301/16; 6301/17; 6301/18; 6301/19; 6301/20; 6301/28; 6301/29; 6301/30; 6301/32; 6301/34; 6301/42; 6301/43; 6301/44; 6301/45; 6301/8; 6301/9; 6316; 6317/1; 6317/2; 6532/1; 6532/2; 6533; 6534/1; 6535; 6536/1; 6538/1
14.	26671	Ripka F. utca környékén	032/2; 034; 035/1; 035/2; 036/1; 036/2; 048; 049/1; 5881/19; 6236; 6239; 6240; 6241/1; 6241/2; 6242; 6243/1; 6243/2; 6244; 6245; 6254; 6262/1; 6262/2; 6263; 6264; 6265/1; 6265/2; 6266; 6267; 6268; 6269; 6271; 6272; 6273; 6275; 6276; 6277/1; 6277/2; 6278/1; 6278/2; 6279; 6280; 6281; 6282/1; 6282/2; 6282/3; 6283/1; 6283/4; 6283/5; 6284/1; 6284/2; 6285; 6286; 6287/1; 6287/2; 6287/3; 6288/2; 6288/3; 6288/4; 6289/1; 6295; 6298; 6299; 6300; 6301/1; 6301/10; 6301/11; 6301/12; 6301/13; 6301/14; 6301/15; 6301/16; 6301/17; 6301/18; 6301/19; 6301/2; 6301/20; 6301/21; 6301/22; 6301/23; 6301/25; 6301/26; 6301/27; 6301/28; 6301/29; 6301/3; 6301/30; 6301/32; 6301/34; 6301/35; 6301/37; 6301/38; 6301/39; 6301/4; 6301/40; 6301/41; 6301/42;

			6301/43; 6301/44; 6301/45; 6301/46; 6301/47; 6301/5; 6301/6; 6301/7; 6301/8; 6301/9; 6316; 6317/1; 6317/2; 6331; 6332; 6525; 6526; 6527/1; 6527/2; 6527/3; 6528/1; 6528/2; 6528/3; 6529/2; 6529/3; 6529/4; 6529/6; 6529/7; 6529/8; 6529/9; 6530; 6531; 6532/1; 6532/2; 6533; 6534/1; 6534/2; 6534/3; 6535; 6536/1; 6536/10; 6536/11; 6536/12; 6536/13; 6536/14; 6536/15; 6536/16; 6536/17; 6536/18; 6536/19; 6536/20; 6536/21; 6536/22; 6536/23; 6536/3; 6536/4; 6536/5; 6536/6; 6536/7; 6536/8; 6536/9; 6537; 6538/1; 6538/3; 6538/4; 6539; 6540/1; 6540/2; 6541/1; 6541/2; 6542; 6543; 6544; 6545; 6546; 6547; 6548; 6553/1; 6553/10; 6553/11; 6553/12; 6553/13; 6553/14; 6553/15; 6553/2; 6553/3; 6553/4; 6553/5; 6553/6553/7; 6553/8; 6553/9; 6554/3; 6554/4; 6555; 6557; 6558; 7704/1; 7747; 77487749/1; 7749/2
15.		Bánkövi-berek	090/1; 090/2; 090/3; 090/4; 090/5; 090/6; 091; 092/1; 092/2; 092/3; 092/4; 092/5; 093/1; 093/2; 093/3; 094; 095
16.	26664	Hegy és Nagyberek találkozásánál	10235; 10236; 10237; 10238; 10242; 8044/10; 8044/11; 8044/12; 8044/13; 8044/3; 8044/5; 8044/6; 8044/7; 8044/8; 8044/9; 8058/26
17.	20400	Bélatelep-Balassi Bálint u.	07/10; 07/11; 07/12; 07/13; 07/27; 07/28; 07/49; 07/50; 07/51; 07/52; 07/82; 07/83; 07/84; 07/85; 07/86; 07/87; 5607; 5639/1; 5649; 5650; 5651; 5652; 5653; 5654; 5655; 5656; 5657; 5658; 5659; 5660; 5662; 5663/1; 5664; 5665; 5666; 5667; 5668; 5669/1; 5841; 5842; 5843; 5844; 5845; 5846; 5847; 5848; 5849; 5850; 5851; 5854; 5855; 5857; 5858; 5859/2; 5860/2
18.	26672	Turul utca	5881/15; 5881/18; 5881/19; 5881/21; 5881/24; 5881/26; 5881/27; 5881/295881/30; 6056; 6095; 6096; 6097; 6098; 6099; 6100; 6101/1; 6101/2; 6102; 6103; 6104/1; 6104/2; 6105/1; 6105/2; 6106/1; 6106/2; 6107; 6108; 6109; 6110; 6111/1; 6111/2; 6112; 6113; 6122; 6124; 6213/1; 6213/6; 6216; 6217; 6218/1; 6218/2; 6219; 6220; 6221; 6222; 6223; 6224; 6225; 6226; 6227/1; 6227/2; 6228; 6229/2; 6229/3; 6230; 6231; 6232; 6233; 6234; 6235; 6236; 6237; 6238; 6239; 6240; 6241/1; 6246; 6247; 6248/1; 6248/2; 6249; 6250; 6251/1; 6251/2; 6252/1; 6252/2; 6253/1; 6253/2; 6340/1; 6538/1
19.	26679	Fonyódi hegytől DNY-ra	6056; 6057; 6058; 6059; 6060; 6061; 6062; 6063/1; 6063/2; 6064; 6065; 6066/1; 6066/2; 6067/1; 6067/2; 6068/1; 6068/2; 6069; 6070; 6071/1; 6071/2; 6071/3; 6071/4; 6071/5; 6072/1; 6072/2; 6073/1; 6073/2; 6075; 6076; 6077/1; 6077/2; 6078/1; 6078/2; 6079/1; 6079/2; 6080; 6083; 6118/1; 6119; 6120; 6121/1; 6121/2; 6122; 6123; 6124; 6125; 6126; 6127; 6128; 6129; 6130; 6131/1; 6131/2; 6132/1; 6132/2; 6133; 6134; 6135; 6136; 6137; 6138; 6139; 6140; 6141; 6142/1; 6142/3; 6142/4; 6142/5; 6142/6; 6142/7; 6142/8; 6142/9; 6143/1; 6143/2; 6144; 6145; 6147; 6148; 6149; 6150; 6151; 6152; 6153; 6154; 6155; 6156; 6157; 6158; 6159; 6160; 6161; 6162; 6163; 6164; 6165; 6166; 6167; 6168;

			6169; 6170; 6172; 6173; 6174; 6175; 6176; 6177; 6178; 6179; 6180; 6181; 6182; 6183; 6184; 6185; 6186; 6187; 6188; 6189; 6190; 6191; 6192/1; 6192/2; 6192/3; 6192/4; 6192/5; 6192/6; 6192/7; 6192/8; 6195; 6196; 6198; 6199; 6200; 6201; 6202; 6203; 6204/1; 6204/2; 6205/2; 6205/3; 6205/4; 6379/8; 6380/5; 6380/6; 6381/5; 6381/6; 6381/7; 6382/4; 6382/5; 6382/6; 6382/7; 6383/3; 6383/4; 6383/5; 6383/6; 6383/7; 6383/8; 6384/11; 6384/2; 6384/4; 6384/5; 6384/6; 6384/8; 6385/1; 6386/1; 6386/10; 6386/11; 6386/2; 6386/3; 6386/4; 6386/5; 6386/6; 6386/7; 6386/8; 6386/9; 6388/1; 6388/2; 6389; 6390/1; 6390/2; 6391; 6392/10; 6392/2; 6392/4; 6392/5; 6392/6; 6392/7; 6392/8; 6392/9; 6393/1; 6393/2; 6394/1; 6394/2; 6394/3; 6394/4; 6394/5; 6394/6; 6394/7; 6394/8; 6395; 6396; 6397; 6398/1; 6398/2; 6398/4; 6398/5; 6398/6; 6399; 6400; 6403; 6406; 6407; 6411; 6412; 6413; 6414; 6415; 6485; 6486; 6487; 6488/1; 6489/1; 6506
20.	26680	Fonyódi hegytől Kopasz-dombig húzódó nyúlványon	6301/29; 6301/30; 6301/32; 6301/34; 6301/35; 6301/37; 6301/38; 6301/39; 6301/40 , 6301/41; 6301/42; 6301/43; 6301/44; 6301/45; 6301/46; 6301/47; 6316; 6317/1; 6317/2; 6331; 6332; 6333; 6334; 6335; 6336/1; 6507/3; 6507/4; 6508/3; 6508/4; 6508/7; 6508/8; 6508/9; 6509; 6510; 6511/10; 6511/11; 6511/12; 6511/13; 6511/4; 6511/5; 6511/6; 6511/8; 6512/1; 6512/2; 6513; 6514/2; 6514/3; 6515; 6516/1; 6516/2; 6517; 6518; 6519; 6520; 6521; 6522, 6523/1; 6523/2; 6524; 6525; 6526; 6527/1; 6527/2; 6527/3; 6528/1; 6528/2; 6528/3; 6529/2; 6529/3; 6529/4; 6529/6; 6529/7; 6529/8; 6529/9; 6530; 6531; 6532/1; 6532/2; 6533; 6534/1; 6534/2; 6534/3; 6535; 6536/1; 6536/10; 6536/11; 6536/12; 6536/13; 6536/14; 6536/15; 6536/16; 6536/17; 6536/18; 6536/19; 6536/20; 6536/21; 6536/22; 6536/23; 6536/3; 6536/4; 6536/5; 6536/6; 6536/7; 6536/8; 6536/9; 6537; 6538/1; 6539; 6540/1; 6540/2; 6541/1; 6542; 6543; 6544; 6545; 6546; 6547; 6553/10; 6553/11; 6553/12; 6553/13; 6553/14; 6553/15; 6553/2; 6553/3; 6553/4; 6553/5; 6553/6; 6553/7; 6553/8; 6554/2; 6554/3; 6554/4; 6555; 6557; 6558; 6559; 6560; 6561/1; 6562/1; 6563/1; 6564; 6565; 6566; 6567; 6568; 6569; 6570; 6571; 6572; 6573; 6574; 6575; 6576; 6577; 6578/3; 6579; 6580/3; 6581; 6582/1; 6582/2; 6583/3; 6583/46584; 6585; 6586; 6587; 6588; 6589; 6590; 6591/1; 6592/1
21.	54136	Várhegy	6394/1; 6395; 6484; 6485; 6496/1
22.	26660	Hegy ÉK-i része	6451/1; 6452; 6453; 6454/1; 6454/2; 6455; 6456; 6457; 6458; 6459; 6460; 6461; 6462; 6462; 6463; 6464; 6465/1; 6465/2; 6466; 6467; 6468; 6469; 6470/1; 6470/2; 6471; 6472/1; 6472/2; 6473; 6474; 6475; 6476; 6477/2; 6481; 6482; 6483; 6496/2; 6620; 6621; 6622; 6623; 6626; 6627/1; 6627/2; 6628; 6629; 6630; 6631; 6632; 6633; 6634; 6635; 6636; 6649; 6651; 6652; 6653; 6654; 6655; 6656/1; 6656/2; 6659; 6667; 6668/1; 6668/2; 6669; 6670; 6671; 6672

23.	20399	Keleti hegytető eleje	6496/2; 6604/1; 6604/2; 6608; 6609; 6610; 6611/2; 6612; 6613/1; 6613/13; 6613/2; 6613/3; 6613/4; 6615/1; 6615/2; 6616/3; 6616/4; 6616/5; 6617/11; 6617/12; 6617/7; 6617/8; 7361; 7362; 7363/1; 7363/2; 7364; 7365; 7366; 7367; 7383; 7384; 7385; 7387; 7388
24.	26687	Kupa vezér u.	7033/1; 7033/2; 7034/1; 7035/1; 7035/2; 7036/1; 7036/2; 7037; 7038/1; 7038/2; 7038/3; 7039; 7040; 7041/1; 7041/2; 7042/2; 7042/3; 7042/4; 7043; 7044; 7045; 7046/1; 7046/2; 7047/2; 7047/3; 7047/4; 7048/3; 7048/4; 7049/2; 7049/3; 7049/4; 7050/2; 7050/3; 7050/4; 7051/1; 7051/2; 7051/3; 7052/1; 7052/2; 7052/5; 7052/6; 7053/1; 7053/2; 7053/3; 7054/1; 7054/2; 7055/1; 7055/2; 7055/3; 7056; 7057/1; 7057/2; 7058/1; 7058/2; 7060/1; 7061/1; 7061/2; 7062/1; 7704/1; 7705; 7706; 7707; 7708; 7709; 7710; 7711; 7712; 7713; 7714; 7715; 7716; 7717; 7719; 7720; 7721/1; 7722/1; 7723/1; 7724/1; 7725; 7726/1; 7727; 7728; 7729; 7731; 7732; 7733; 7735; 7737/1; 7737/2; 7737/3; 7737/4; 7739/1; 7739/2; 7740; 7741; 7742/1; 7742/2; 7742/3
25.	39807	Homokbánya	7013/1; 7014; 7015/1; 7015/4
26.	22675	Szabó Lőrinc u.	6808; 7241; 7242; 7243; 7244; 7249; 7250; 7251; 7252; 7258; 7266; 7267; 7268/2; 7269; 7270; 7290; 7291; 7292; 7293; 7294; 7295; 7296
27.	26685	Liszt F. és József u. találkozásánál	6808; 7243; 7279; 7280; 7281; 7282; 7283; 7284; 7292; 7307; 7308; 7313; 7314; 7315; 7316; 7317; 7318; 7319; 7320; 7325
28.	39778	Várhely	7071; 7072; 7077; 7078; 7079; 7080; 7081; 7082; 7083; 7084; 7085; 7672; 7681/2
29.	30417	Sándor u. 26. (volt ÁFÉSZ telek)	6897; 7117; 7119; 7120; 7122/10; 7122/7; 7122/8; 7122/9; 7123; 7124/1; 7124/2; 7125/1; 7126/4; 7127/4; 7127/8; 7127/9; 7128/1; 7524; 7525; 7550; 7551/5; 7551/6; 7552; 7553; 7554/1; 7554/10; 7554/2; 7554/3; 7554/4; 7554/5; 7554/6; 7554/7; 7557; 7560/1; 7564/1; 7577; 7578; 7586/15; 7586/9; 7622/10; 7622/113; 7622/117; 7622/118; 7622/119; 7622/120; 7622/121; 7622/25; 7622/91
30.	26658	Sándortelep	070/25; 7554/10; 7563; 7567; 7568; 7569; 7570; 7576; 7577; 7578; 7579; 7580; 7581; 7582; 7583; 7584; 7585; 7586/1; 7586/2; 7586/3; 7586/4; 7586/5; 7586/6; 7595; 7596; 7597; 7598; 7599; 7600; 7601; 7602; 7603; 7604; 7605; 7606; 7607/1; 7607/2; 7608; 7609/1; 7610; 7611; 7612; 7613; 7614; 7615; 7616; 7617; 7618; 7619; 7620; 7621; 7623; 7624; 7625; 7626; 7627; 7628; 7629/2; 7629/3; 7629/4; 7630; 7631; 7632/1; 7632/2; 7632/3; 7632/4; 7633; 7634; 7635; 7636; 7637; 7638; 7639/1; 7639/2; 7639/3; 7662; 7663; 7679; 7680; 7681/2; 7681/6; 7681/8; 7681/9; 7792; 7793; 7794; 7795; 7796/1; 7796/2; 7796/3; 7796/4; 7797; 7798/1; 7798/2; 7798/3; 7799/1; 7799/2; 7799/3; 7799/4; 7800; 7801; 7802/1; 7802/2; 7802/3; 7802/4; 7803; 7804; 7805; 7806; 7807; 7808; 7809; 7810; 7811; 7812; 7813; 7814/1; 7814/2; 7815/1; 7815/2; 7816; 7817; 1819;

			7910; 7945; 7946; 7647; 7948; 7949; 7950; 7951; 7952; 7953; 7954; 7955; 7956; 7657; 7958; 7959; 7977; 7997; 7998; 7999; 8000; 8001; 8002; 8003; 8004; 8005; 8006; 8007; 8008
--	--	--	---

4. melléklet: Inváziós fajok jegyzéke (közterületi telepítésük tilos)

fehér akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>)	vadcsicsóka (<i>Helianthus tuberosus</i> s. 1.)
mirigyes bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>)	olasz szerb tövis (<i>Xanthium strumarium</i> subsp. <i>italicum</i>)
keskenylevelű ezüstfa (<i>Eleagnus angustifolia</i>)	amerikai karmazsinbogyó/ amerikai alkörmös (<i>Phytolacca americana</i>)
zöld juhar (<i>Acer negundo</i>)	kínai karmazsinbogyó/kínai alkörmös (<i>Phytolacca esculenta</i>)
amerikai kőris (<i>Fraxinus pennsylvanica</i>)	japán komló (<i>Humulus japonicus</i>)
kései meggy (<i>Prunus serotina</i>)	átoktüske (<i>Cenchrus incertus</i>)
kanadai nyár (<i>Populus x canadensis</i>)	nem hazai tündérrózsa fajok
nyugati ostorfa (<i>Celtis occidentalis</i>)	kanadai átokhínár (<i>Elodea canadensis</i>)
cserjés gyalogakác (<i>Amorpha fruticosa</i>)	aprólevelű átokhínár/vékonylevelű átokhínár (<i>Elodea nuttallii</i>)
kisvirágú nebáncsvirág (<i>Impatiens parviflora</i>)	moszatpáfrányfajok (<i>Azolla mexicana</i> , <i>Azolla filiculoides</i>)
bíbor nebáncsvirág (<i>Impatiens grandiflora</i>)	borfa/ tengerparti seprűcserje (<i>Baccharis halimifolia</i>)
japán keserűfű-fajok (<i>Fallopia</i> spp.)	karolinai tündérhínár (<i>Cabomba caroliniana</i>)
magas aranyvessző (<i>Solidago gigantea</i>)	közönséges vízjácint (<i>Eichhornia crassipes</i>)
kanadai aranyvessző (<i>Solidago canadensis</i>)	perzsa medvetalp (<i>Heracleum persicum</i>)
közönséges selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>)	kaukázusi medvetalp (<i>Heracleum mantegazzianum</i>)
űrömlevelű parlagfű (<i>Ambrosia artemisiiflora</i>)	Szoznovszkij-medvetalp (<i>Heracleum sosnowskyi</i>)
arany ribiszke (<i>Ribes aureum</i>)	hévízi gázló (<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>)
adventív szőlőfajok (<i>Vitis</i> -hibridek)	nagy fodros-átokhínár (<i>Lagarosiphon major</i>)
vadszőlőfajok (<i>Parthenocissus</i> spp.)	nagyvirágú tóalma (<i>Ludwigia grandiflora</i>)
süntök (<i>Echinocystis lobata</i>)	sárgavirágú tóalma (<i>Ludwigia peploides</i>)
észak-amerikai őszirózsák (<i>Aster</i> spp.)	sárga lápbuzogány (<i>Lysichiton americanus</i>)
magas kúpvirág (<i>Rudbeckia laciniata</i>)	közönséges süllőhínár (<i>Myriophyllum aquaticum</i>)
ördögfarok keserűfű (<i>Persicaria perfoliata</i>)	felemáslevelű süllőhínár (<i>Myriophyllum heterophyllum</i>)
kudzu nyílgyökér (<i>Pueraria montana</i>)	keserű hamisüröm (<i>Parthenium hysterophorus</i>)
aligátorfű (<i>Alternanthera philoxeroides</i>)	óriásrebarbara (<i>Gunnera tinctoria</i>)

Irodalom és forrásjegyzék:

Adatok:	http://www.fonyod.hu/hu/
Történeti térképek:	http://mapire.eu/hu/
Régi fotók:	http://www.fortepan.hu
Régi képeslapok:	https://gallery.hungaricana.hu
Natura 2000 területek:	https://natura2000.eea.europa.eu/